LEONID DIMO

TEXTE

Prefaţă de MIRCEA IORGULEScu

Poitiet de FLORIN PUCÂ

EDITURA ALBATROS • BUCUREŞTI • 1980

POEZIA MIRACULOSULUI

Tipărindu-i-se prima carte la 40 de ani (Versuri, 1966} şi *fără ca plnă atunci să-i fi fost publicate în reviste prea multe poezii (cîteva apăruseră, totuşi, în 1965, in* Viaţa românească şi *în* Ramuri), *Leo-nid Dimov a fost privit, în contextul literar al epocii debutului său dar şi mai tîrziu,* ca un *adevărat „maestru necunoscut", revelat dintr-o dată şi oarecum întîmplător in plenitudinea creaţiei lui, asemenea descoperirii unui depozit de obiecte preţioase despre a căror existenţă nu se ştia nimic şi care, odată scoase la iveală, stîrnesc deopotrivă admiraţie şi stupoare. Atitudini care nu au însă durată, amăgitoare, inconsistente şi nestatornice, îngrădind înţelegerea şi nu favorizind-o : poezia lui Leonid Dimov a rămas nu în afara interesului, ci în umbra născută dintr-un interes limitat, îndreptat exclusiv către aspectul său de strălucitoare operă excentrică.*

*Oricare ar fi fost motivele întîrzierii debutului său editorial şi publicistic (un istoric literar * informează totuşi despre meteorica apariţie a numelui poetului cu mult înainte de momentul 1965*—1966,

* Emil Mânu, *Eseu despre generaţia războiului,* Editura Cartea Românească, 1978, p. 150—151.

atlt de important pentru evoluţia întregii literaturi româneşti contemporane : în 1943, în Revista literară *a Colegiului Sfîntul Sava, precum şi în 1956, în* Tînărul scriitor şi *în* Gazeta literară), *întîrziere deloc neobişnuită, în fond, pentru o epocă atît de agitată cum a fost aceea a primelor decenii postbelice, şi nici atit de prelungită încît să devină, cum s-a întimplat în cazul lui Tudor Arghezi, un termen de raportare obligatoriu şi un imposibil de evitat loc comun al comentariilor critice, această circumstanţă, a neluării în seamă, pare însă a fi fost prefăcută de Leonid Dimov, prin aprofundare şi agravare, printr-o asumare existenţială şi artistică pe cît de intensă pe atît de consecventă, în însăşi condiţia matricială a creaţiei lui.*

O condiţie totuşi învinsă şi totodată necontenit ascunsă. Dar nu din pudoare şi nici prin obişnuitele mecanisme ale travestirii şi convertirii unei „suferinţe" (a trupului, a sufletului, a spiritului) în creaţie : ci dintr-o acută, imperioasă nevoie de apărare, de supravieţuire chiar, şi printr-un proces de recuperare şi redresare într-un plan indiferent la accidental. Astfel că din poezia lui Leonid Dimov lipsesc nu numai „suferinţa" şi stările complementare ei : lipsesc, de asemena, ecourile oricărei „dureri", lipsesc, mai mult, formele de manifestare a ceea ce în mod curent se cheamă „eu poetic".

Poezia lui Leonid Dimov are de aceea înfăţişarea unui produs detaşat cu totul de autorul său ', este

o *operă ce se dispensează de fiinţa creatorului ei, nu numai de persoana lui, substituindu-i-se şi sfîr-şind prin a-l exclude. Fiind o poezie care nu-şi conţine autorul, implicaţiile biografice şi psihologice îi sînt cu desăvîrşire străine.*

Regimul ei de existenţă este integral artistic, aşa cum din neluata în seamă scoică rănită se zămisleşte, în întuneric şi tăcere, o strălucitoare perlă: atît de puţin conformă, atît de neconformă totuşi, în splendoarea ei, cu fiinţa care i-a dat naştere. „Avem aici — scrie *un cercetător român despre simbolistica perlei* * — de-a face cu reflexul de apărare al unei fiinţe vii, ameninţate de o defecţiune organică. Perla rezultă, astfel, dintr-o luptă defensivă cu propria împuţinare vitală a moluştei care a produs-o. Cu cît — pînă la o anumită limită — leziunea se arată mai gravă, cerînd ca încordarea de menţinere integră a vieţii să fie mai susţinută, cu atît nestemata apare mai spectaculoasă. Iar splendoarea re-mediului întrece nemăsurat redusa însemnătate a vietăţii producătoare, care se mai află şi în circumstanţa agravantă a unui moment de declin. Este exemplul tipic al crizei vitale, care se supracom-pensează prin defensiva strălucirii. Dar din această strălucire ambiguă, difuz apăsătoare, inconsistentă ca pondere — ceea ce contrazice una din calităţile

* Edgar Papu, *Barocul ca tip de existenţă,* Editura Minerva, 1977, voi. I, p. 87.

materiilor preţioase, care trebuie să sune plin — se descifrează, adine imprimată, însăşi drama slăbiciunii agonice care a generat-o."

Fiind totuşi greu de stabilit în ce măsură această asociaţie se poate susţine şi verifica în totalitatea elementelor ei concrete, rămîne însă incontestabilă în spiritul său: poezia lui Leonid Dimov, care în cuprinsul liricii noastre contemporane are înfăţişarea luxuriantă, copleşitoare şi bizară a unui magnific templu asiatic, fiind fără egal ca exuberanţă, strălucire şi complexitate a formelor materiei poetice, reprezintă un triumf al exploatării miraculosului, domeniu baroc prin excelenţă. Autenticitatea poeziei lui Leonid Dimov este astfel asigurată nu numai de coerenţa ansamblului său, ci şi de corespondenţa barochismului ei artistic, structural, cu circumstan-ţele de natură barocă ale genezei şi ale existenţei lăturalnice, umbrite, tainice : de aceea este absent „eul poetic".

Esenţială pentru înţelegerea acestei poezii este neputinţa de a o caracteriza după regula genului proxim şi a

diferenţei specifice. Apelul la vis, frecvent (Carte de vise *şi-a intitulat poetul un volum), precum şi procedeele sugerînd aparent onirismul — rapida succesiune de secvenţe aleatorii, metamorfoza continuă a obiectelor şi a fiinţelor, prezenţa unei mari cantităţi de ansambluri insolite*
— sînt totuşi simple mijloace, avînd o funcţiune poetică diferită de ceea ce se cheamă in mod obişnuit „onirism". Nicăieri în poezia lui Leonid Dimov nu se întîlneşte transa onirică, nici turmentaţia provocată de contactul cu o lume terifică, halucinantă, necunoscută şi inspaimintatoare ; dimpotrivă, se dezvăluie, unei priviri fermecate, o lume feerică. Un spectacol fabulos privit cu un ochi uimit de copil : poezia lui Leonid Dimov este refractară prin însuşi principiul său de existenţă oricărei opoziţii, raportul prin care se caracterizează este unul de coexistenţă şi simultaneitate. Ceea ce poate defini cu adevărat această poezie ca năzuinţă profundă este un refuz integral şi organic al constrîngerii: înaintarea în miraculos traduce o rezistenţă constantă la restrîngere şi limitare, succesiunea de metamorfoze are semnificaţia înlăturării barierelor.
Inexistente în afară, fiindcă orice raportare se dovedeşte a fi, pînă la urmă, parţială, incompletă, exterioară, asemănările şi opoziţiile sînt absente şi din interiorul poeziei lui Leonid Dimov. Nu găsim aici obişnuitele „etape", „faze" şi „stadii" de natură să sugereze, măcar, o „evoluţie", impresia generală este de operă perfect închegată, constituită ca unitate armonioasă, fiecare nou volum aducînd mai degrabă cunoaşterea unei porţiuni pînă atunci ignorată decît o „schimbare" structurală.
Poetul construieşte — lucid, cu o extraordinară inventivitate — o *lume fabuloasă : în scopul de a-i revela existenţa (sau posibilitatea de existenţă!), nicidecum pentru a se ajunge, prin ea, la un adevăr ultim. O lume fără „metafizică", în care opulenţa şi fastul se nasc din conştiinţa fragilităţii, „eternitatea" devine atunci „iterativă", ca în marele poem* Baia *sau o eternitate iterativă, sensul ultim şi unic dizolvîndu-se intr-o abundenţă de sensuri fugitive. Motivul central al poeziei lui Leonid Dimov este* călătoria, *în sensul de aventură, de peripeţie, dar şi ca deschidere spre un mod de percepţie reali' zabil oricînd şi oricît, ca invitaţie perpetuă la miracol :*
Fii gata. Străzile deşarte Se împreună-n tainic rut. Ne vom urca peste o clipă într-un vehicul nevăzut.
Voiajul acesta nu presupune însă o stare iniţia-tică, un ceremonial, o pregătire prealabilă, lumea a cărei perspectivă o deschide poetul este situată în prelungirea cotidianului celui mai umil, către ea poate da un banal ochi de geam, o „lucarnă", simbol mereu prezent al posibilităţii de a descoperi:
Razant cu lumea de granit Un moale ochi de geam există. Locuitorii îl omit Dar el rămîne şi insista
Să nu mai fie ocolit Să ştie urbea egoistă Că-n buza lumii de granit Un moale ochi de geam există.
E plin de **mîluri, umilit**
De Antihrist, de ginta tristă,
Dar luminează alb, mulcit,
Ca intr-o noapte elenistă,
Razant cu lumea de granit.
întreaga poezie a lui Leonid Dimov este „pentru mai dreapta cinstire" *a lumii spre care dă tainicul* „moale ochi de geam" : *este o lume a miraculosului, în care nimic nu e surprinzător şi totul* este *posibil, tărîm al minunilor, spaţiu intermediar între divin şi terestru, între contingent si incontingent. Poetul are, dealtfel, obsesia locurilor de convergenţă (Turnul Babei, spălătoria, piaţa, muntele, vitrina fotografului, bîlciul, ospătăria, salonul, tramvaiul etc), şi nu e greu de observat că însăşi poezia sa ia naştere printr-o colosală aglomerare de materii eteroclite. Binele şi răul, sacrul şi profanul, Diavolul şi Dumnezeu sint principii adverse care în poezia lui Leonid Dimov se confundă şi se anulează reciproc; aici, sfînta este* „fără sfînt" :
Era o sfîntă fără sfînt, Fără credinţă, fără casă, Avea doar inimă şi gînd Şi-o fustă verde, de mătasă,
10
11
Cu astragal şi iacint Venea la fiece mireasă, Ea, mica sfîntă fără sfînt, Fără credinţă, fără casă.
Şi ne-am adus aminte cînd In toamnă negură se lasă, Cînd lîngă noi, de noi visînd Că nu ne vede şi nu-i pasă, Era o sfîntă fără sfînt.
Către acest univers poetul tinde în virtutea unui impuls liberator, gestul prin care i se poate integra jiind abolirea limitelor, trecerea hotarelor, „deschiderea uşilor dintre odăi" :
Ca seria spre fund să fie calmă Sunt scoase uşile din loc în loc. Adună-ţi umerii cei reci sub palmă, Rămîi alături, să privim din toc.
E verdele grădinii primăvara Înviorat cuminte, din brocart, Şi scoica venusină cu ghitara închisă-n ea de-un Odiseu de cart,
E purpura adîncă-n draperie Cu fluturi de email în cute-ascunşi Şi mantii de prelaţi plecaţi să fie In reci bazilici de pontife unşi,
12
E galbenul spătarelor de jeţuri Cu bumbi albaştri în reţea dispuşi, Din glastre cafenii cînd suie ceţuri Şi scîrţîie-n peizaje cărăbuşi,
E capa de mătase violetă Nepăsător răsfrîntă pe sofa, Cînd aşteptarea înlemni, secretă, Capacul cu păstori, de besactea,

Este sideful spart peste platouri
Adus de caravele din ocean,
E-un alb veşmînt înnăbuşind ecouri
Din catedrale, la sfîrşit de an,
I
E marele chivot portocaliu
Cu sfinţi de sînge presăraţi în stea
Şi poartă-n miez. Mîneru-i negru-l ţin
Din răsputeri : îl trage careva,
E ultima în care apoi, zac Culorile din fiece odaie. O scenă de irozi cu vîrcolac, împreunarea lor, în mijloc, taie.
Această poezie conţine o adevărată estetică: arta lui Leonid Dimov ţinteşte către cuprinderea globală, sintetică şi unificatoare. „Uşile" sînt înlăturate, gestul semnificînd îndepărtarea barierelor cunoaşterii reflexive, analitice, şi realizarea — printr-o exten-
13
sie încorporaloare — a *unei viziuni plenare, fără hiatusuri; concentrate în ultima încăpere,* „culorile din fiece odaie" *dau o combinaţie neaşteptată, căci ele „taie", detaşează adică, o suprafaţă plană avînd un anumit contur,* „o scenă de irozi cu vîrcolac", *un spectacol de bîlci, cu alte cuvinte, încremenit, static, asemenea păstorilor de pe capacul besactelei. Imaginea este extraordinară, fiindcă nimic nu este mai potrivnic nemişcării, opririi decît spectacolul carnavalesc : avem, aici, întreagă măsura acestei poezii, a marii sale forţe combinatorii, prin care* se *anihilează limitele şi se contopesc termenii de opoziţie, într-o încercare de a se surprinde unitatea profundă a lumii. Structura poeziei lui Leonid Dimov este de tip folcloric şi aşa se explică atît locul atribuit motivului călătoriei (în toate basmele se parcurge un itinerar al minunilor, care nu sînt însă percepute ca atare), cit şi inexistenţa unei linii de demarcaţie între planuri. Miraculosul este pretutindeni :*
Şi-acum să trecem la copilării Cu capete de cal în bălării, Cu oşti din Tndii pe elefanţi trişti, Mor toate dacă te mişti ! Adună-ţi lucrul şi vin sub barcă, Vom sta la umbră de mînătarcă, E plasa dată cu cert gudron, Pescari de spijă fac cor afon
Şi scuipă-n soarele de dimineaţă
De pe marele cargou ivit din ceaţă
Transportînd o Africă de lemn sculptat.
Fugi de-mi adă steagul ajurat,
Steagul meu cu pajeră funebră
Şi departe-n pajişti ca de fum, o zebră.
Nota de ingenuitate a poeziei lui Leonid Dimov nu este efectul unei viziuni infantile, ci vine din credinţa în posibilitatea miraculosului, credinţă specifică artei „naive", folclorice, al cărei mod de reprezentare şi l-a însuşit poetul. Regăsirea, la capătul unei aventuri celeste printre lumi întunecate, a copilăriei, simbolizată prin vechiul căruţ de lemn; „cît o ulcică", *dobindeşte astfel înţelesul obţinerii unei perspective integrale :*
Tavanul cîrciumii se lasă tot mai jos : leşi-voi iar în drumul nămolos, Ca-n miez de noapte, fix, către lumini S-apuc, cu caravana de. asini, Sunt pe Neptun, planeta fără om, Am sticle-n buzunarul drept, cu rom. Strivesc în palmă noaptea dureroasă Şi uit mereu fereştile de-acasă. înot adînc sub pajura trimisă Din lumile cu parc şi fără clisă, îmi las genunchii într-un zmîrc şi iar Pornesc, în cioturi către n-am habar,
14
15
Rămîn în mîini, în dinţi să mă tîrăsc, Scrutez în smoala goală şi zăresc Pierdut, departe, stacojiu şi mic, De cineva în astrul cu nimic. Căruţul meu de lemn cît o ulcică, Prin ierburi tras în dimineţi, cu frică Vopsit în cinci culori, mîngîietoare Şi roţile cu scrîşnet fiecare.
*Pierderea succesivă a braţelor, a picioarelor, rămî-nerea „în dinţi", apoi descoperirea căruţului pri*n *„scrutare" sugerează deplasarea în spiritual către o zonă absolută* („astrul cu nimic"). *La fel, într-un mare poem intitulat* în munţi, *poetul porneşte :*
Spre pisc, spre han
Cu lemn, hîrtii, vopseluri : talisman,
altfel spus, cu însemnele artei sale, popullnd un spaţiu vid :
Zadarnic spaima cald răsunet cere Nimic nu întîlni-vom. Doar tăcere. Ce neted trup s-aşterne dedesupt Cîte lumini ninsorile le-au supt Ar fi de-ajuns o şoaptă mai zgîriată Ca umbra muntelui să se prăvale toată Te leapădă de gînduri, de simţire Alungă liniştea din amintire
16
Rămîi atît cît să mă poţi sui In palida, dreptunghiulară zi ■,-. .,
Ce ne aşteaptă peste gheaţa goală, Puternică, pe cumpăna finală...
Ascensiunea este însă o demonstraţie a închiderii mişcării în nemişcare, fiindcă sus, în vîrful muntelui, la capătul marii călătorii, totul încremeneşte „în marea dimineaţă", *într-un etern început:*
S-ajungem pe lumină, cît mai sus Şi poate prinşi de ţurţurii de gheaţă Să-ncremenim în marea dimineaţă Ce duduie etern acolo-n pisc Cu acvile purtîndu-ne în plisc.

Luxuriantă, de o *bogăţie a formelor şi culorilor unică în literatura noastră, poezia lui Leonid Di-mov are ca notă distinctivă tonul jovial, ironia* cit *aparenţă bonomă; la prima vedere, nimic nu pare să agite această lume de „peizaje" fabuloase; poetul este însă dominat de un intens sentiment al tragicului, închizîndu-şi adevărata stare în podoabele strălucitoare şi somptuoase ale versurilor, în bufonele viziuni ale blidului zgomotos şi sclipitor. Jocul este aici expresia spaimei, miraculosul este un refugiu : jovialitatea poetului are un secret fior tragic. Acumularea enormă devine un mijloc de protecţie a fragilităţii, goana prin lumile fluide,*
17
nestatornice, înseamnă de fapt o fugă de sine, o tentativă de uitare :
în cerc de smalţ m-am zăvorit şi zbor Sub pasărea cu cercul prins în gheare Cămaşă port mînjită cu fosfor, Iar barba mi-o resfir în depărtare.
Atît de hîd îs că încerc fior De mă privesc în smalţ prin înserare, Pe creştet duc pecingine şi flori Din palide grădini otrăvitoare.
Nici un adînc privirea mea nu are, Păstrez din urma toată o mirare Cu lumea încăpută-n ea : căuc.
Adun nemîngîiat ce mi se pare Şi mîngîi nevăzutul la-ntîmplare Prin burguri de carton plutind năuc.
Dincolo de fastuoasele ornamente ale poeziei lui Leonid Dimov, sub mulţimea mişcătoare de forme şi arborescente, se află o conştiinţă rănită. Vraja sublimă a versurilor o ascunde ; dar nu întotdeauna :
Lipa-lipa, se grăbea desculţa negresă
Prin satul văruit, la o adresă
De pe strada căprioarelor de porţelan.
18
Era o seară de-acum un an,
Curgeau streşinile. Trecusem de mărţişor,
Mamele duceau pentru copiii lor
Bolnavi de raze din Aldebaran,
Bune si mici căprioare de porţelan.
Iar ea, desculţa negresă,
Se grăbea prin satul văruit, la o adresă
Fără copii, doar c-un negru şaman
Pe strada căprioarelor de porţelan.
Acolo aveau să fiarbă ierburi amîndoi
Şi se vor scrijeli, şi vor dansa goi,
în jurul broaştelor, melcilor, inimilor de miei
Pînă cînd vor suna zorile din clopoţei,
Şi pe urmă vor rămîne soră şi frate.
O, ce tristeţe ! ce pustietate !
înţelegem, acum, că proiecţiile ironice, viziunile fabuloase, încercarea de a găsi un spaţiu sustras în mod egal vieţii şi morţii reprezintă modul poetului de a-şi transpune lumea lăuntrică şi stările afective într-o formă contrară. Ca în această excepţională Aşteptare, *el se preface că ignoră adevărata sa dramă, refuzînd să înţeleagă, amăgindu-se că nu „pricepe" ultima soluţie posibilă :*
Cu sufletul golit de miracole Am fost îmbrînciţi într-o sală de spectacole Unde ni s-au împărţit, printr-un sistem de jgheaburi, Fiecăruia, o gamelă cu aburi.
19
Eram tineri, eram militari, Abia muriserăm în luptele mari Purtate de noi la Trecătoare. Cine nu cade ? Cine nu moare ?
Noi însă nu filozofam
Ci ne continuam
Serviciul, întrerupt un moment
Pînă la venirea noului regiment
Care urma să ne preia.
Nu ştiam cît va mai dura
Şederea noastră în marea sală.
Ştiam doar că va fi un spectacol de gală
Şi, pînă cînd va începe,
Căutam şi noi a pricepe
De ce se-aşază sus de tot, pe cornize,
Medaliile noastre, păstrate în valize.
Fastuos decorativă, de o mare forţă a expresiei în realitate, acoperind, prin imaginaţie feerică şi legănat visătoare, suprafaţa ascunsă a unei „leziuni", poezia lui Leonid Dimov exprimă, în reprezentările compensatorii ale unui univers miraculos, o criză de factură barocă :

Credea că strigînd în întinderi enorme Va strivi tristeţi circulînd în forme.
Şi-atunci a pătruns pe scenă, stîngaci, Presărînd în dans jucării din saci. Şi-avea pentru ultimul rînd ce-l privea Un fel de fiu într-o besactea.
Plîngînd de tăcerea celor de jos, Din vată cu dinţi de lumină l-a scos, Cu toţi băteau din palmi, în picioare : — Ridică-l mai sus — striga fiecare.
Doar maşiniştii vedeau din culise Că-n braţele sale copilul murise.
MIRCEA IORGULESCU
NOSTALGICA
Tăiaţi, departe, scînduri cu proaspete răşini Să treacă după-amiaza prin dinţi de fierăstraie. Atunci, ciorchini de coacăz, sub garduri, la vecini Vor tremura din umbră că vrejul- li se taie
Şi iar va-ntoarce poarta bineţe automate Cînd vor intra strămoşii cu oase străvezii Cum învăţăm, să vază, materiile toate Zîmbind pe la ferestre, ca şi cînd ar fi vii,
Va fi cu ei şi unul atît de gri, de vechi,
Că lune răsucite la fiece mişcare,
Purtate, verzi, prin curte şi trase în perechi
Or să se-naşeze, strîmbe, prin pomi, în chip de floare..
25
PESCUIT
Tîrg văruit, cu livezi în vîlcea, Am plutit iarăşi deasupra ta. Era dimineaţă. Spre cetăţui Urca de pe şlepuri fum albăstrui, Arinii adunau de lumină mată Solzii Dunării iviţi dintr-o dată.
Am cules tulipe prin curţi, şi văzdoage, Am privit cum dorm elcve-n iatace, Cu pulpe plapînde de chihlimbare, Am intrat în cămări, în hambare, Din pod în pod, din casă-n casă, Pînă la ultima uşă rămasă ; Eram, cînd **i-am** împins **ivărul,** gol, Pe umeri cu undiţe şi prostovol. Coborît-am rîpa printre răzoare La apa cu lintiţă zîmbitoare... Acum adunăm într-o neagră bască Mrene trandafirii care cască.
FUGA
In cetăţi de piatră cu cer de cărbune Fluieră grilajele sub **mai** multe lune Te-am strîns în palmă şi te-am făcut mică Fierbinte-n căuşul cu ţară peltică Să-ţi răsuceşti coapsele prin visuri arse Gîdilînd burice de degete-ntoarse Simt cum rîzi în pumn ocrotită Şi linia vieţii o şerpui grăbită, Ai scos călcîile din cuibul de piele Să le-nţepe gerul de după zăbrele Cînd alerg, uriaş, prin cetăţi streine Ducîndu-te, pasăre-n **pumn,** pe tine.
27
ETAPA
Mă va ţine ramul cardinal Seara *?* Cit mai bine să m-aşez. Voi culege mere de cristal Cu reptile sîngerii în miez. Greu, urcuşul, sprintene amiezi Le-a scobit adînc, în amintire... Parcă te-nspăimîntă valea. Vezi Turnurile din argint subţire ?
Stai o clipă. Am să te ridic Sus, între livide frunze. Suie. Azi, în foşnetul acela mic Pasărea pe care-ai prins-o nu e.
NELINIŞTE
E timp la golful vechi să vii : Tăcerea, verbele sunt coapte. Pe dunga zării arămii Au fîlfîit fluturi de noapte.
Poate că n-ai să recunoşti Corabia care mă duce, Prădată de barbare oşti în veac mai leneş, prin Moluce,
Şi n-ai să-ţi aminteşti nimic Decît cum cîntă pentru tine, înzorzonate pe tălpic, Inimi de scoică în ciorchine.
Am hidromeluri şi absint în ea, din mentă tropicală. Am aur roşu, am argint Arborescent, crescînd în cală.
Covoare plutitoare port Chiar lingă mine, pe dunetă, Am stive de vederi din port Şi-un pui de barză cinegetă.
Ori poate toate cîte duc Iţi par ciudate şi streine, Am mări, atunci, de gînd năuc Cu largi ostroavc pentru tine,
Ori poate tot ţi-o dor de-un Nord Livid, cu măguri scandinave. Am linişti aspre, din fiord, Furate de pe alte nave.
Ori poate vechiul nostru chei De inimă ţi-e mai aproape. La el vom merge, dacă vrei, S-auzi cum clipoceşte-n ape.
Nu ocoli, nu-ntîrzia, Vezi spaima mea printre catarge ? E noaptea-n jur atît de grea Că alba-ţi luntre se va sparge.
CINĂ CU MARINA
Lasă-mă, cerule, să rîd pe spate :
Mi-au gîdilat inima frunzişe vărsate.
Livadă rece, ninsori ce scuturi,
Nu mă lăsa să dorm somn cu fluturi.
Ceară ce picuri de sus, din pădure,
Sparge-te, gală, de degete dure
Ca seara să bată-n cetate la poartă
Cu sumbri soldaţi desenaţi ca pe hartă.
Să tremure verzi jumătăţi de văpaie
Aprinse nostalgic în ochi de tramvaie
Şi zgomot de ţurţuri să cadă pe stradă
Rotind amintiri de Crăciun cu zăpadă.
Opreşte-te. Uite, e uşa deschisă,

Ne cheamă lucarne prin conuri de tisă.
La creştete, masa imensă aşteaptă,
Cu cîte-un tacîm sub lumina coaptă :
Prelung, să tăiem pagurii aduşi
Din Africi, de cai'ri în frac şi mănuşi,
Meduzele roze gătite cu cimbru,
Cu fructe de mare pe spată de zimbru,
In sos ecumenic, anguile cu tic,
Calmari îngropaţi, violet, în aspic
31
Şi alte, din marea Japoniei, feluri
Cu turme de sepii gonind în cerneluri.
Lumina o scade la pragul ei verde Şi-nfige cuţitul adine în lacherde.
JURNAL
Stau norii prinşi de barbă în ţepii lunguieţi Ai turlelor ciocnite cu vergi în cantilenă Şi linişte de Paşte împinge la pereţi Podeaua cea vărgată ca burta de balenă.
De bine mă cutremur şi-mi amintesc un an Cu lumea despicată, zîmbind din măruntaie. Erai o nimfă albă cu colţul diafan, Sub merele de piatră, uitată în copaie.
Şi cum rîdeau în casă ghiciţi după perdea, Domesticiţi, cocorii, întemeind o spiţă, Cum sfîrîia prin uşă din încăperea mea Bumbacul fantomatic fugind din jurubiţă.
Apoi, ca un vehicul oprind din loc în loc O treflă de-ntuneric s-a repetat pe toate, Şi simt cum, lîngă tine, în palma caldă joc O purpură rotundă de bile numărate.
32
33
TREMUR
Armura descheie-mi-o iute, E-un uliu de iulie-n cute, Şi-n arşiţi, în cuiburi piezişe, Nătîngi, să visăm netezise.
E-un burg cu teribile bande De rozuri dansînd sarabande, Sub ceaţa fugind să n-o prinzi Pe negre alei de oglinzi.
E-un bronz de gînganii rămase Pe dopuri de umbră, lucioase, Cînd trec însoriţi dintr-o parte Străvechi cetăţeni în brocarte.
Surîd de dureri pe trotuare Şi-ţi dărui corimbi de răcoare, Cînd lent se înclină în spate Palate de scînduri spălate.
34
TUTELA
In curtea catedralei cei La capul şinelor ferate, Zac risipite pe alei Clopotniţele colorate.
Prelaţi, acolo, şi mireni Se joacă, vii, de-a cine-i pricea, îţi aminteşti acele ierni Albe ca dalele de-aicea ?
Cîte-au suit şi cîte n-au Pierit apoi în zurba fricii... Cocoşi de tablă se roteau, întrebători, pe edificii.
Şi iată că ajuns-am iar Pe sub porticele ştiute. Vrei să le treci ? Mă lasă dar, Te voi privi de-aicea. Du-te !
.35
VOIAJ
Fii gata. Străzile deşarte Se împreună-n tainic rut. Ne vom urca peste o clipă Intr-un vehicul nevăzut.
Mai şterge zaua ruginită, Aşa-ză-mi chivără mai drept Şi vezi de ce nu vine carul Cu cavalerii ce-i aştept,
Pe drum ai să-mi cîrpeşti mătasa întunecimii de pe scut.
Te luminează degetarul Dintr-un metal necunoscut.
ETERNITATE
Pune-mă pe masa lungă Din odaia cu peceţi, Mai la colţ să nu m-ajungă Zăbăucii de băieţi.
Şi deschide geamul iute, Lumea s-o privesc de-aiei. Lasă-mă acum şi du-te Smalţul vechi să nu mi-l strici.
Da, e tot aşa înalta Lume, dincolo de geam, Doar grădina parcă-i alta, Alta umbra-n care stăm,
Alte florile cu ciucuri Vineţi pe pedunculi roşi... La cîntarea, te mai bucuri, Răguşitului cocoş ?
Ori acum că sunt o glastră Cu pămînt la subţiori Şi-o imagine albastră Repetată de trei ori,
37
Tot mai plîngi, deşi trecut-a Poate-un secol, poate-un ev De cînd am pornit cu pluta In linţoliu de elev ?...
într-o vineri cu cristale M-ai luat pe-un gologan Dintr-un raft cu alte oale Şi gheişe de mărgean,
Ca-n duminici alburite Să mă pui din loc în loc Lîngă linguri, lîngă site, Lîngă umedul ghioc,
Ce, sosind din mări streine, L-am adus într-un demult Cu descîntec pentru tine (Numai eu îl mai ascult).
Tot mai zăboveşti cu frică Noaptea, lîngă farfurii, Tot mai pui într-o ulcică Stele pentru cînd vei fi
Singură-n bucătărie Pentru oaspeţi să găteşti Dintr-o lume mai nevie Fără inimi, ori poveşti.
38
Eu i-am invitat acasă, Sunt de pe fregata mea ; Crapi letargici, pentru masă, Au adus într-o boccea.
Au tentaculi de calmare, Trup de peşti cu lampion, Numele de lupi de mare Scufundaţi la Capul Horn.
Toţi te vor privi deodată, întuneric vor ivi In odaia cadrilată Cu joben şi pălării,
La un semn triunghiuri vide Vor sui, ciudat, de jos Şi prelung te vor ucide Leneş, dulce, pîn' la os.
Vor strivi rotund" din tine Doar un bob de peruzea Incrustat în glastră bine Chiar la subsuoara mea.
Vom porni atunci prin case Cu bunici şi descendenţi, Vom vedea ciorchini de oase Şi fetiţe în galenţi,

39
Colb vom aduna pe vrafuri, De infolii cu peceţi, Bea-vom umbre de cearşafuri Fluturate pe pereţi.
Ne vor duce la serbare Sus, în insuli de coral, Ne vor umple cu unsoare Verde pentru carnaval,
Ne vor sparge-n dans, în şapte[1], Vom ţipa atunci uşor, Ei ne vor zîmbi şi-n noapte Ne vor azvîrli-n decor
Să rămînem pe vecie : Ciob albastru, bob rotund Pe cortina vişinie Dintr-o sală de corund.

40

REÎNVIERE

Răstoarnă-te cu tot cu lotcă-n val : Odaia cu chenar de crin regal întinsă peste insula cu trapa Te va-nveli să nu te ducă apa.
Rămîi acolo înecat gîndac
Cu carapace de neon, cu ac,
Şi bea din vinul meu pe îndelete
Tot fundul apelor cu tine să se-mbete.
Apoi vei sta în planşă, desfăcut, Privind năuc în orice azimut Şi toţi elevii cu plastron ca neaua Vor scormoni în tine cu vergeaua.
Adună-te. Acum e noapte goală, Mai arde becul într-un colţ de sală : S-ajungem iar la cumpăna de ape Vom trece amîndoi peste dulape...

41

DUPA-AMIAZA

Balaurul ucis de-atîteâ ori De bunii duci ai lumilor aceste Ascunde-n iris lire de colori Şi-n fiecare solz cîte-o poveste.
Găsitu-l-am pe-o floare de tulipă Uscată galben într-o carte veche. Purta inel uri grele pe aripă Şi pietre nestemate la ureche.
L-am întrebat: felia de coral Din ochiul lui ce vrajă nouă ţese ? Deşi ştiam : un şipot sideral în solniţe pustii prin după-mese.

42

NUNŢI

Cusătoresele subţiri Aşteaptă goale prin dantele Taxiuri lirice cu miri La geamurile paralele.
Adolescenţi şi zîmbitori, Ei trec uşor după cupole Şi-anină sus, de sărbători, Planşe cu raci şi colembole.

43

PASTORALA

Turmele minate spre apus Scutură ciulini din albe Grecii. S-au frecat, în catedrale, sus, De cilindrii orgelor, berbecii.
Şi privesc din turn, spre mare, jos, La cabirii ce corăbii mînă. Cînd, tîrziu, cimpoiul uleios îi îndeamnă înapoi, la stînă.

44

LA CAPĂT

A viscolit un veac pătrat Cu aur prin viroage. înaltul crîng l-au spulberat Insecte xilofage.
Cad roade dure din copaci Sunînd în corzi de liră : Au rătăcit aezi săraci Şi rezemaţi admiră
Cum prinde boabele de jir Prin uluirea calmă Un braţ de vînător ilir Cu bube vii în palmă,

45

HARTA VECHE

Cavaleri de gheaţă fulguită îşi înclină pleoapa să mă mustre, M-au învăluit într-o clipită Asii necuprinse şi lacustre.
Berze verzi strivite de viteză Au pornit spre piramide line, Flutură năframe pe faleză Fete dezvelite şi streine.
într-un colţ, pe linii de sineală Trec corăbii cu sidef la pupă. Numai una într-o radă goală A rămas să navigheze după.

46

DESTIN CU BAOBAB

Oraşul în cadril de mucava
Trăia, înfricoşat, la cinema,
Iar străzile duceau poveri de şoapte
Doar între pauze. La cinci şi şapte.
în piaţa cu celebru nume şvab
Creştea, pînă la cer, un baobab
Cu fructe cît o casă, cu bodegi
Şi trenuri de sidef iuţind prin crengi,
Cu gări albastre-n care stăm zîmbind
La străvezii pahare cu absint
Şi povesteam din viaţă, şi rîdeam
De peştii care ne priveau din geam,
în seara-aceea-n care nori duioşi

Au oglindit lătraturi şi cocoşi
Şi medici de zăpezi cu nume şvab
Zăcînd lîngă bolnavi, în baobab.
47
DESTIN CU CIOBURI
Crîşmarul aplecat peste tejghele înfige-n noapte şiş, pînă-n prăsele ; La masa cu clondire de răvac S-au aşezat strămoşii mei şi tac. Ştiu, aţi venit pe drumuri cristaline Cerşind din tîrg în tîrg, pînă la mine, Reptile oarbe din care mă trag (Ca să-mi daţi toate tainele-n vileag). Lunatic, în privirea-vă isteaţă Zile şi nopţi s-au bulucit în ceaţă Şi cîte praguri n-aţi trecut, năpîrci, Să beţi, de drum, balerce de poşirci. Şi cum v-aţi furişat din casă-n casă Copiii să-i vedeţi, cum stau la masă Ori să-ncercaţi, prin cuhnie, bucate Gătite din vechimi, pe apucate. In curţile cu zoi şi globuri lucii Aţi stat la umbră pironind ulucii : Cînd trec gînganii peste lemn, alene, Cînd dorm amiezile printre dughene... Şi v-aţi întors, în urbi prea cunoscute, Zîmbind deasupra, galeş, din volute ; Ştiaţi acolo numărul şi casa — In frac, unde v-am aşteptat cu masa.
48
Dar n-am mai fost, ci doar, peste cleştare
îmboboceau lumine milenare.
Atunci, zîmbind pe la ferestre goale
Spre mine iarăşi v-aţi pornit agale
Şi m-aţi găsit aici, lîngă ulcioare
Un ciob verzui, sticlind la întîmplare ;
V-aţi aşezat şi staţi aşa, mereu, Gîndind că poate am să vin şi eu.
49
DESTIN CU BILE
Vaporul vechi cu două roţi uriaşe
Pluteşte pe sub poduri, prin oraşe,
Licori albastre, galbene, verzui
Pe puntea lui spălată, sorb dudui
Şi cavaleri în frac cu mov joben
Ţinînd de zgardă bile din eben :
Rotunde, roşii, cu desen subţire,
Ovale, verzi, cuprinse-n negre fire,
£u clopoţei, cu ciucuri, cu lumini,
Cu trandafiri pictaţi, cu flori de crin,
Cu valsuri, cu parfum de liliac,
Chineze, cu dragon şi vîrcolac,
Franceze, cu perechi dansînd gavote,
Barbare, cu imagini vizigote,
Şi doamnele, ce rîset ţes pe punte
Şi cum dezleagă pălării şi funte
Cînd trec deşerte cheiuri şi palate
Cu monştri la fereşti iluminate.
Atunci, în noapte, cînd se schimbă garda
Aprind vedenii bilele şi zgarda
Iar domnii cu joben, încinşi în frac,
Atoateştiutori, surîd şi tac,
Iar doamnele mai tare rîd şi sorb
Cafele din felgean de fildeş orb.
50
ARHIMEDE
Pleşuve moş, nu te speria Că umbra ta n-are să vină, li vom găsi pe undeva O mai multiplă rădăcină.
Şterge-ţi triedrul înflorit Din unghi mai vag în colţul gurii, Odăi lichide ne-au foşnit Pînă-n tavan, cu holoturii.
Adună-ţi gîndul circumscris, Ia şi nisip, că nu se vede : Soldatul care te-a ucis Pare-n amurg tot Arhimede.
51
O
w
g
POEMUL ODĂILOR
Ca seria spre fund să fie calină Sunt scoase uşile din loc în loc. Adună-ţi umerii cei reci sub palmă, Rămîi alături, să privim din toc.

E verdele grădinii primăvara înviorat cuminte, din brocart, Şi scoica venusină cu ghitara Inchisă-n ea de-un Odiseu de cart,
E purpura adîncă-n draperie Cu fluturi de email în cute-ascunşi Şi mantii de prelaţi plecaţi să fie In reci bazilici de pontife unşi,
E galbenul spătarelor de jeţuri Cu bumbi albaştri în reţea dispuşi, Din glastre cafenii cînd suie ceţuri Şi scîrţîie-n peizaje cărăbuşi,
E capa de mătase violetă Nepăsător răsfrîntă pe sofa. Cînd aşteptarea înlemni, secretă Capacul cu păstori, de besactea,
55
Este sideful spart peste platouri Adus de caravele din ocean, E-un alb veşmînt înăbuşind ecouri Din catedrale, la sfîrşit de an,
E marele chivot portocaliu Cu sfinţi de sînge presăraţi în stea Şi poartă-n miez. Mîneru-i negru-l ţin Din răsputeri : îl trage careva,
E ultima în care apoi zac Culorile din fiece odaie. O scenă de irozi cu vîrcolac, împreunarea lor, în mijloc, taie.
56
MISTREŢUL ŞI PACEA ETERNĂ
(Prolog)
Cumplit te-am mîhnit noi cei vii, Te-ntorci deci spre urbe, la Tyr, Cavalere ! Eu voi zăbovi La răscrucea cu hidrargir.
Pieri-voi în aburul brun Ca dinţii s-aştept să-mi cadă, Cruţa-mă-va barbarul hun Cu încă, sub şaua, zăpadă.
Culcat pe lucarnă stau Aşa, putrezind duios, A fost unul de Reichenau Şi-o babă din Ţara de Jos.
Trubadur, el, de mult, ea, frumoasă, Ştiau **că-i** aştept clănţănind, Mi-au dat turtă dulce de-acasă Şi-un alb pergament să-l colind,
C-un deget muiat în cenuşe, Măcel de Crăciun să dezgrop, Cînd bat halebardele-n uşe Şi vin călăreţi în galop,
57
Ori noaptea, mistreţii răstoarnă Pădurea cu hribi şi gogoşi, Cînd sună pe uliţe goarnă Şi trec mercenari pîntecoşi,
Noi gînd să strunim spre Mayenţa Povestea să-nceapă mai iute : Argintul îmi toarnă demenţa In trepte, în stîlpi, în volute.
(Epilog)
De cînd în tindă m-am ascuns Jos, printre doniţe şi mături, Taifasuri port, şi mi-e de-ajuns, Cu melcul vagabond de-alături.
Domnea un abur rătăcit In mintea lui neturburată Cînd de cetăţi i-am povestit împărăţite altădată.
Acum tot melc sunt ca şi el încovoiat pe suprafeţe : Eram, atunci, un menestrel Cinstit, la hanuri, de iubeţe.
58
De toate luptele îi spun,
învii turnire, jocuri, larme,
Şi mă cuprinde rîs nebun
Cînd îl împing prin săli de arme.
Pierdut, priveşte orizont De lăncii trase-ntr-o culoare, Iar coarnele-i cu vîrful bont Ciocnesc armuri şi foişoare.
Ştiu c-ar dori de mult să tac Şi-ntors să intru în găoace : Mă roagă umedul ortac Să-l las eu balele-i în pace.
Dar eu întruna-i toc şi-i toc La vremi dintîi, la vremi apuse, Pîn' cade răsucit în loc Şi geme podidit de spuse,
Atunci spre uşă îi îndrept Auzul aţintit la şoapte, — Afară-i — spun — e tot un sept Cu roşii crengi muiate-n lapte.
Auzi ? Grădinile foşnesc, Rîd doamnele în crinoline Spre fluturele boieresc Gonind cu plase serpentine,
59
Auzi ? E muzică la bîlci Sunt caruseluri şi baloane. Ai adormit sub piei şi gîlci In aşternut de castelane.
60

CARTE DE VISE

(1969)

REALITATE (mic poem oniric)

1. Biserica

Era ca sculptată din os
Biserica cea fără pronaos
Insula tulbure şlefuită-n jad
Cu scene din mult încercatul Ţarigrad,
Cu părinţi în alb pe creneluri
Şi peplumuri purpurii de femeluri,
Cu arcaşi pteromorfi şi bombarde,
La răscrucea a trei bulevarde.
Tufe din plante necunoscute
Dădeau roată bisericii, pe sub volute,

în acea parte de oraş, se-nţelege,
Cînd o vreme matinală trimetea etern adieri blege.
.
2. Lucarna
Au ajuns acolo amîndoi, într-o plutire Suind deasupra tufelor prin ceaţa subţire. Apoi din nou, şi iară şi iară Ocoliră lăcaşul cu horbotă rară, Mai sus, spre clopotniţi, degeaba, îi mîna dragostea, îi mina graba...
63
înfiguraţi, chiar în aer, apoi
Se dezbrăcară şi zburară goi
Deasupra tufelor iarăşi : numai piele şi carne.
Proptindu-şi tălpile de pervazul unei lucarne
Au pătruns înfioraţi de mirezme, înnebuniţi de gust
Amîndoi deodată prin lumenul îngust.
3. Sf. Ieronim
Giganticul naos îi împresoară
(Ce mică, bazilica, părea de-afară),
Iar acel, cu mutra prelungă, sfînt Ieronim,
Patronul ulcerelor de tipografi la regim,
Zîmbi spre fata ce-i zboară prin faţă
Şi-şi puse buzele pe talpa de gheaţă.
Iar fata, la rîndu-i, zîmbeşte,
Barba sfîntului o prinde-ntre deşte
Şi^apoi o lasă.
— Ce-i ? Parcă eşti mai frumoasă ! Soţul gol i-a şoptit de neunde.
— Nimic, dînd din palme răspunde. Şi plutesc mai departe. Şi simt, mişei, Cum un dulce secret se strecoară-ntre ei.
4. Revelaţie
— Spune-mi : crezi în Dumnezeu ?
— Nu.
— Bine, dar stă acolo, mereu !
— Unde ? 'n suportul ăla ce ne priveşte ?
— Mda. El este. Rugineşte
Peste tot. Cînd vrabie, cînd cardinal, Cînd balaur de cîrpă, acefal... Ştia că nu cred şi zîmbea. Aici e trist. Are privirea grea.
— Femeile-l fac să simuleze.
— Ce?
— Ştiu eu, poate cum stau ele, viteze, Ciute în faţa marilor fiare. Priveau amîndoi la disperare Suportul tulbure, de argint pătat
Pe damascul verde cu macat, Suportul rece-n altarul gol Cu iluzii de suporturi în carambol. Metal tutelar în străvechea zi. închiseră ochii. Sfeşnicul pieri.
5. *Călătoria*
Şi-acum să descriem tăcutul voiaj Cu plopi nefireşti, din etaj în etaj, Pe cruntul ocean de sferule verzui, Sineli ovoide purtate hai-hui, Răcori gîdilîndu-le coapsele goale Şi ţărmuri ciudate, departe de cale. O, cum veneau, iarna, cu luntrea pe vînt La capătul străzii cu scări de pămînt.
64
65
Era o banchetă acolo, vopsită
Cu roşu pe stinghii. Bulboana pitită
La mijlocul apei îi tot aştepta
Şi luntrea-le-n gol le tot răsturna.
Ce valuri suiau în alint, pe tăcute,
Şi cum înotau spre o insulă iute.
— La fel de albastre sunt tufele, da ?
Vecernii se-nalţă-n bazilica de baga.
6. *Surorile*
Din nou un amestec de vară şi iarnă, Din nou au intrat, amîndoi, pe lucarnă Şi iarăşi sărutare. — Să fugim De libidinosul sfînt Ieronim.
— Să mergem mai sus. Lîngă clopotniţele mari Surorile dantelărese ţes şalvari
Pentru mine. Le cunosc de multişor.
— Le iubeşti ? Dădu din umeri, uşor.
începură să suie pe-o scară sidefie

Ce trecea prin cartiere din copilărie,
Unele noaptea, altele dimineaţa,
Se scuturau pernele, ţipau tocilele, trecea viaţa
în clopoţeii gunoierilor, în vase de sticlă cu bezele,
în gemetele gospodinelor infidele.
Apoi noapte iar, cu mari ochi în cale
De revopsite tramvaie goale,
66
Pîlpîiau reclame, nictitante. Iedera creştea, Mormăia sonorul grădinilor de cinema... — Ai obosit un pic ?
Ultimele trepte treceau prin nimic.
7. *Tunelul*
Dar erau aceste din urmă trepte atît de roase
Că le-au suit de-a buşilea sub boltirile joase
Şi-atît de tare-i ameţea înaltul
C-au uitat unul de altul :
El se duse la dantelărese,
îi dară vişinap şi delicatese,
Apoi stătu la masă cu cele două iubeţe :
Ciorbă de miel, angemaht, cornuleţe...
Vai, şi ea, la rîndu-i, legală,
Se cufundă goală
în imensa cupă cu rachiu de ienupăr
Din living-roomul lui Garry Cooper.
Pe urmă s-au trezit
în tunelul alburit,
Pardosit
Cu clisă.
Erau siguri că urmează o curbă închisă,
în fund ardea palid bec,
Li se părea ne-ncetat că trec
Iteraţii roşii, vagi figuri oafe,
Poate lalele, poate garoafe
Emanînd un miros cald :
Frunza verde sticlea, ca de smarald.
67
8. *Fiara*
Ieşiţi din zona de cîlţi, de puzderii, de lînă,
Porniră goi, ţinîndu-se de mînă,
Ducînd ocale surde-n coşarcă spaimelor : plină,
Pe podeaua proaspăt unsă cu creolină,
Era noapte de **mult,** cu reverberaţii în cleşte,
Cînd au simţit că cineva-i urmăreşte.
Înlemniră !
O, vîsc al inimilor : paloare levogiră :
Venea o felină cafenie din întunecime,
Molatică, veselă de cruzime.
N-aveau cum a se ascunde şi plutiră aşa
De la garoafă la garoafă. Curba le era
Din ce în ce mai dulce, din ce în ce mai grea,
Lacrimi uriaşe le picau pe duşumea.
Mereu mai aproape, mereu rîzătoare,
Simţeau cum fiara le sufla dogoare,
Şi-atunci, într-un ultim efort,
Bătură la poarta cu resort, *
A patruzeci şi patra poartă la fel
Cu celelalte porţi de oţel.
Şi-n scîrţîitul **ivărului,** sfîşietor.
Clănţăniră dinţii fiarei curmaţi în zbor.
Aleluia, aleluiră corurile salvatoare :
Era o rotondă matinală. Era sărbătoare.
9. *Curtea interioară*

Gata de drum, gata de sacrificiu,
Au ajuns la secţiunea printr-un imens edificiu.
Acolo-şi duceau traiul zilnic, plin de păcate,
Numeroase familii scăpătate.
De după rufe, din bucătării, din saloanele de ebonit,
Mîini subţiratice le făceau semne de bun venit.
Se treziră cu palmele făcute pahare,
Strigînd un nume la-ntîmplare.
Auzeau voci de meseriaşi plecînd la tîrg,
Zăriră balcoane cu rodii în **pîrg.**
întrebaţi : ce vor ? de sus din balcoane,
Au zis cnau venit să scuture burlane,
Şi-unde începură să zboare
Burlane, coturi cu cuie cu floare,
Date cu bronz, cu negru, spoite
Cu var. Portocalii, ruginite...
Curînd fu curtea plină de ele.
Se aşezară la treabă printre zorele
în sunetul unor clopoţei de porţelan :
Fiecare sufla funinginea dintr-un burlan.
10. *Funinginea*
Şi deodată, cam pe la şase,
Totul fu invadat de puzderii negricioase.
Pieriră rufele, vocile, tot.
Dispărură curtea, clădirea, lot cu lot,
Iar spaţiul cel negru se-mpărţi
Pe încăperi precise, pe fragmente, pe felii.
Săli, coridoare, odăi, pasarele,
Turnuri, saloane, mansarde, capele,
Subsoluri, cămări, paraclise,
Toate cu uşile deschise
Şi-n fiecare turn, în fiecare odaie
Aceeaşi fiară cu ochi de văpaie,
Aceeaşi fiară care-i urmărise
Molcomă, crudă ca-n vise.
Fiară Didonă, fiară Belindă
Surîzînd cînd nu reuşea să-i prindă.
11. Tancul
Totul era etern, totul era integru. Totul părea vînăt spre negru Cînd, în sunet de flaut şi tilingă, Totul se-ncenuşă : începuse să ningă. Apoi totul fu alb cu numai o pîrtie şuie Spre care suiră spre piscul de gheaţă verzuie. Se zărea prin viscol ca-n apocalipsă Departe, străvezind o nostalgică elipsă, Unde-i aştepta duduind pe loc Un tanc cît o corabie la iernat în doc. Rebegiţi, zdreliţi din brizant în brizant, Ascultară cuminţi de comandant Şi pătrunseră pe turela deschisă, în aburul cald de benzină, printre crengi de tisă.
Înveliţi, ocrotiţi, goi, ca la spovedanie, Se mişcară lent pe patul de campanie, Se-mpreunară cu seîncet dur Şi priviră limpede jur-împrejur.
22. *Sf. Elefterie*
Curgea o umbră de rai vopsit,
Clătina din clopotniţi marele naos scorojit
Şi chiar lingă lucarnă, violet pe jumătate,
Sfîntul Ieronim cu buzele ţuguiate.
Tremurau de frig şi de-ntuneric mut
Plutind încet spre lumenul ştiut.
Zăriră lucarna şi ţîşniră prin ea
Ca două efluvii. Amiaza gemea
De lume. Coborîră spre caldarîm, peste
Traversară-n fugă întreaga piaţă
Şi se pierdură, goi, de nu ştiu cîte ori
In forfota multicoloră, printre trecători.
Rîdeau de bucurie că-i aevea tot,
Şi streaşină, şi burlanul rupt în cot

Şi Dîmboviţa furişată prin ulei şi materie
Dincolo de biserica Sfîntul Elefterie.
tufele-n ceaţă,
70
71
VIS CU DENTIŞTI
Miezul nopţii. Dincolo de rampă
S-au aprins braţele terminate cu lampă.
E-o clădire albă pînă la stele
Cu dentişti în alb şi cleşti de oţele,
Şi tuturor, aşa cum şedem cuminte,
Ni se va scoate, la semnul cuvenit, un dinte.
Apoi vom ieşi, cîrduri, pe marile portaluri,
Mereu alţii, mereu noi, valuri, valuri,
In sunet de fanfare, în noaptea uleioasă,
Care pe jos, care-n caleaşca de patru iepe trasă,
In definitiv, aşa-i semnul de toamnă :
Dinte scos moarte înseamnă...
Mai bine să ne suim în primul tren,
Oriunde ne ducem ajungem în Eden,
Edenul edentat, edenul ardent,
Cu livezi de caişi cît un continent
Încăput tot în căputa roasă
Din vitrina cizmăriei de-acasă.
E, desigur, tot noapte, trec tot tramvaie
Parcă vorbind singure-n ploaie
Şi tot intrăm cu exemplare fox de zgardă
La urgenţă, în camera de gardă,
Aflată chiar la gară, pe peron, lîngă tren,
Sub felii de lumină emanînd arsen.
72
O DIMINEAŢĂ NOROASA *Intru pomenirea agrimensorului K.*
încîlcit mai începea dimineaţa '. Se ştia
Că o parte din locuitorii oraşului murea.
Strada plină de interstiţii de rouă
gemea de lume nouă :
bărbaţi, femei, copii,
îmbrăcaţi în galenţi şi tichii,
păreau turişti ori coloni
dintr-un neam mînat do nevăzuţi centurioni.
Era o mulţime veselă şi guralivă,
cu mîini descărnate şi straturi uscate de salivă
la răscrucile buzelor. Cu unghia coclită.
Trăda o boală molipsitoare şi cumplită.
într-adevăr, erau muribunzi acei inşi
atît de veseli, de preocupaţi, de învinşi,
iar în capul străzii, aşezaţi la o masă
mică, de brad, acoperită cu hîrtie lucioasă,
şedeau doi mari medici bărboşi,
în halate scrobite, în galoşi,
care le priveau în grabă mîinile şi^apoi
îi trimiteau, fără excepţie, înapoi.
Iar cei ce se-ntorceau erau atît de trişti,
furişîndu-se prin mulţime ca nişte baletişti,
că nici nu-i vedeai cum plecau spre casele lor
de norodul acela zurbagiu şi forfotitor.
Ştia că nu e nebun,
se ştia sănătos tun,
îşi privi totuşi mîinile grăsuţe,
palmele roze, unghiile ca nişte părăluţe.
Calm, zîmbitor, aproape distrat,

se apropie de medicii în halat
care, la vederea lui, tăcură mîlc,
schimbară priviri cu tîlc,
îşi dădură coate
de parc-ar fi fost în singurătate.
îl cuprindeau unde de nămol,
se făcuse în juru-i un spaţiu gol
şi-o tăcere de-ngropăciune :
operaţia aceasta dură două-trei minute bune,
Tocmai se-ntreba de ce stă lumea, de ce tace,
cînd fu invitat să se dezbrace.
Doctorii deschiseră un sertar
şi-i vîrîră acolo hainele, ciorapii, batista cu chenar
se-ntoarseră apoi cu spatele la lume
şi-l strigară pe nume.
Ocoli masa, dezbrăcat şi temător,
şi se aşeză în faţa comisiei, picior peste picîor.
Vedea cum îl privea mulţimea cu groază
şi i se părea că visează.
Abia atunci văzu cum pe cerul saturat de **nori**
se oglindea cenuşie, dar netă, şi-i dădea fiori
imaginea lui, aşa cum stătea,
gol, picior peste picior, pe scaunul de muşama.
Dacă mişca doar un pic din picior,
mişcarea se repercuta ameţitor
la mari înălţimi, sub cerul închis,
provocînd un tumult de nedescris.
Rămase deci înlemnit,
cu ochii deschişi la nesfîrşit,
îşi împietri ficatul, inima, gîndurile,
ordonă sîngelui să-şi strîngă rîndurile,
pătrunse într-o durată matematică,
îşi opri activitatea pancreatică.
Era o aşteptare de tone grele
mărginită de propria-i piele
palidă, netedă, ca de onix.
Medicii îl priveau **fix,**
cu atîta înţelegere
că **extremităţile** începură să-i degere
cînd îi fulgeră de ce continuau să tacă :
într-adevăr, dacă
ar fi rostit o şoaptă numai, în orice grai,
vocea lor s-ar fi amplificat în evantai,
s-ar fi revărsat pe cerul întunecos,
care şi aşa cobora tot mai jos,
îi vedea lacunele cenuşii cum se cască,
mai departe nici nu-ndrăznea să gîndească.
Pe buzele medicilor se iviră pete
diafane, aproape violete.
Ştia că orice întrebare a lor
ar fi declanşat în el, hotărît, sonor,
răspunsul, răspunsul lui definitiv.

75

Tăcea deci invocînd motiv după motiv. Suia în el un plictis iritant, îşi aminti de nasturii studenţilor lui Kant, încă o clipă şi ar fi vorbit, ar fi vorbit primul în infinit, ar fi spus orice, o literă, o vocală, un „m" întors pe mantia palatală, orice, un nemaiauzit blestem, un sunet pe jumătate, un fonem, şi atunci, chiar pe livida pată de pe vîrful nasului său, căzu, catifelată, rece, greoaie, o picătură de ploaie.
Tresări. Apoi încă una, încă o sută, o mie de picături din întinderea pămîntie de sus. Fu un zîmbet general. ■
Ploaia se-nteţea. Era un vals. Era un bal. Cînd se mai limpeziră apele îndrăzni să-şi mişte pleoapele, capul, mîinile, se sculă în picioare, mulţimea fremăta pînă-n depărtare, medicii se ridicară şi ei, bărbaţi, copii, femei îl

îmbrăţişau şi-ncepeau să joace ca nişte dobitoace.
Se recunoşteau, se sărutau, valsau cu toţii, îşi schimbau batistele, fesurile, saboţii, se iviră alviţari, vînzători de cornete, flaşnetari cu străvechi melodii desuete...
Devenea tot mai ştearsă, mai asemănătoare cu nime
imaginea lui din înălţime,
pînă cînd dispăru de peste oraş
în buclele unui nor uriaş.
Atunci, ajutat de cei doi medici,
mari amatori de mise şi predici,
se sui pe masa acoperită cu hîrtie lucioasă
şi-n aplauzele mulţimii care pleca acasă
execută cuprins de-un îndemn etic
un dans complicat, un dans nou, un dans frenetic,
repetat pe străzi, în tramvaie, pe edificii,
pînă la ora jocurilor de artificii.
Atunci intrară cu toţii în case.
Ploaia încetase.
77
JENY ŞI CEI PATRU SERGENŢI
In groapa pătrată, din noapte pînă-n zori de sus, privită de vedenii, unde trăiau cei patru sergenţi dezertori şi palida fecioară Jeny,
erau de toate :
cutii cu afumături conservate,
operele complete ale **lui** Shakespeare,
mici plăpumioare cusute cu fir,
perne roz umplute cu aer
şi chiar o banchetă Biedermayer.
La o anumită oră cei patru ostaşi
nepăsători, guralivi şi laşi,
în uniformă şi chipiu
începeau să-şi vopsească puştile în liliachiu.
Iar treaba odată isprăvită,
clătinate de dragoste şi ispită,
se duceau la Jeny care le dădea voie să-i lingă,
doi cîte doi, talpa stingă.
Sfîrşite de voluptate
şi de foşnetul tarlalelor de porumb,
odată cu amurgul, cădeau toate cătanele, ca nişte soldaţi de plumb.
Zîmbind atunci, sibilin şi impertinent, Jeny ştia că întregul regiment, în curtea căruia se afla, dealtfel, groapa, îşi punea, cum se spune, spada şi capa şi pornea în căutarea celor patru fugari, înarmat pînă-n dinţi, ca de[i] zile mari, cărînd după el tunuri, chesoane, ciorchini de grenade şi faust-patroane.
Urcată pe bancheta de catifea,
Jeny îşi sălta din groapă capul blond şi căta
la desfăşurarea de forţe.
In chiot de comenzi şi pîlpîit de torţe
fiecare companie, cînd trecea
prin dreptul ei, dădea onorul, iar ea
răspundea salutînd milităreşte.
Se lăsa apoi, hoţeşte,
o noapte veselă, cu lupanare,
cu crîmpeie de muzici şi palate-n depărtare,
şi, zîmbind fericită, după aceste toate,
Jeny cădea pe gînduri cu capul pe coate.
Aşa trecu, noapte de noapte,
acea vară nesfîrşită plină de tot felul de şoapte
de competiţii sportive la periferii,
de semnale de goarnă şi rîsete de copii,
pînă cînd, fără să spună ceva,
unul din cei patru sergenţi hotărî să se predea.
79
VÎRCOLACUL ŞI CLOTILDA

Venea o seară moale ca mingiile ce ni-s
aduse din afara terenului de tenis.
Şi chiar terenul însuşi părea curbat în arc,
cărămiziu şi umed în spate de parc,
cînd fu schimbată ultima minge.
Pieri şi cel ce strînge
accesoriile-n tecile lor. Ii urmă pilda
masiva jucătoare Clotilda.
Vîrîndu-şi racheta-n pînză portocalie,
ea era albă, impunătoare, şi porni, uşor saşie,
uşor obosită, legănînd un sac,
zîmbitoare, cu pas leneş, spre terasa de lîngă lac.
Iat-o fredonînd, aşezată
la masa nichelată.
E liberă, calmă, iubeaţă,
coctail imens are-n faţă,
iar pe scaunul de vizavi,
melancolic că se duce gingaşa zi,
în volte dulci, urmînd plan măiastru,
execută contorsiuni lente un vîrcolac albastru.
Are de-a lungul trupului din paftale şi inele
trei creste paralele'

şi ochi ovali, colosali, năuciţi de reverii,
ca două lune sîngerii.
Priveşte trist la Clotilda care,
nepăsătoare,
se face că nu-l bagă-n seamă.
Deşi, mă rog, parcă tot naşte un pic de teamă
albastrul vîrcolac consumator şi banal,
în acest mic, dar faimos local
de noapte, de petrecere, de nebunii,
din nesfîrşitul parc cu arbori fumurii.
Se tot lăsa o-ntunecime de vată
cînd, fără voie parcă, dintr-o dată,
masiva jucătoare întinde palma peste masă,
iar firava labă veselă şi sticloasă,
albastră, a fiarei, într-o clipită
se cuibăreşte acolo, fericită.
Şi cum scînceşte animalul de bucurie,
un vîrf ivind de limbă purpurie.
Şi rămîn amîndoi aşa, ca şi cum nici n-ar fi,
cu capetele-ntoarse la yolele sidefii
ce trec mirate-n mişcare centripetă
pe apa tot mai violetă.
Se-aud de departe — rumbă, tango, song —
orchestre calme, numai alămuri şi gong.
31
VIS CU INSTITUTOARE
Jos, în uriaşa bucătărie de internat,
Institutoarea mea, tînăra mea institutoare de agat,
Mulatră, cu pielea foşnind de bună,
M-a chemat din ochi să-mi spună
Să-ngenunchi, aşa cum sunt, scofîlcit şi cu chelie,
Să-mi aşeze pe creştet talpa ei liliachie.
Rătăcea miros ameţitor peste duşumele :
Se prăjeau într-o tigaie nesfîrşită chiftele
Şi era o dimineaţă posomorită şi amară
Din anii de şcoală primară.
Mi-am văzut atunci obiectele, etatea,
Am văzut care era realitatea,

Mi-am pus mîinile pe degetele arătătoare
Ale nemuritoarei mele institutoare
Şi, poate de aceea, poate din alt motiv,
Am lovit-o-n laringe cu trident **milostiv**
Şi-am zburat apoi greoi şi vîscos
Pînă-n dantelatul orăşel de os
Unde şi ieşiseră gazetele de-o centimă
Cu-ntr-o limbă moartă ştiri despre oribila crimă.
Eram vesel şi copilăros
Şi dansam chiar de bucurie într-o curte din dos :
Tocmai intrase pe portiţa de piatră
Institutoarea mea, tînăra mea institutoare mulatră.
OSPETIE
Fetele veneau dinspre sud, din Corint.
Trecuseră Dunărea pe biciclete de argint.
Mai aveau în irisuri negrul dricului trimotor :
bîntuiseră molime-n ţara lor.
Era toamnă şi tremurau tufişurile învelite-n ceaţă
la spatele alb al oraşelor, de dimineaţă.
Ţinea ochii strîns închişi, închipuindu-şi chipuri
de cenuşă,
cînd îi bătură, grăbite la uşă, fetele sulugece de pasale şi mameluci, în acea dimineaţă cu ceai si papuci, în acea dimineaţă de acvarelă căzută, vorbindu-i o limbă necunoscută.
Au început să diretice, să gătească, să spele,
erau atît de rădăcinoase, de' femele,
si niciodată nu-l priveau în ochi, fetele.
Numai în serile cînd îi lustruiau ghetele,
îi ţineau haina de zile mari,
îi potriveau cravata cu şopîrle zornăind printre
icusari,
— în serile cînd lua **tramvaiul** spre Lînărie, cînd pleca la amanta aceea tînăra cu busuioace
şi panaghie,
îl petreceau pînă-n prag, vărsînd uriaşe lacrimi triste
şterse de el cu fel de fel de batiste.
Le vedea acolo stînd aşa, ca-ntr-o prostraţie,
pînă ce dădea colţul aproape alergînd spre staţie.
Trecuseră anii din dimineaţa aceea. îmbătrînise.
Cea din Lînărie îşi făcuse un rost, apoi murise...
Numai fetele, fecioare şi iubeţe,
rămîneau la **fel.** Pîrîiau de tinereţe.
Ba chiar, în ochii lor cu aşteptări de baluri
se iveau tîrguri albe pe dealuri.
Era atîta nostalgie în ochii lor ca boarea
că-ntr-o seară îşi pierdu răbdarea
şi, cînd îi făceau patul, pe neaşteptate,
intră în odaia unde erau toate adunate,
le privi fix şi le spuse : „Na-vă,
pentru cît vă urăsc, o canistră cu otravă,
căci vă voi ucide pe toate !"
Ele stăteau cu capetele plecate.
Mirosea a mirt. Lumina feştila.
Le privi fix şi-l apucă mila.
Le pipăi viaţa rotundă şi frumos mirositoare,
le-nveli-n mantile să nu le fie răcoare,
simţi că le-a fost atît de drag,
încît le duse pînă-n prag.
S 4
Furişate-n curte, fetele din Corint
încălecară pe bicicletele de argint
fulgerînd din pulpele o clipă devzelite.
Le urmări pînă dădură colţul. Se-nchină la Trisfetite,

stinse candelele. Aprinse opaiţele cu iască.
A doua zi începu să spoiască.
85
DECOMPOZIŢI1 *Triptic oniric*
Dacă ocolim dealul n-o să ne mai pese
Că avem mari datorii la florărese :
Florăresele funerare de lîngă cenotaf.
Cum mai viscolesc anceştrii prefăcuţi în praf
Prin lumina arămie închisă litru cu litru,
Dar mai întîi să terminăm cu problema liberului
arbitru
Şi pe urmă să rămînem acolo unde şedem, Sub coroanele de crizanteme crem, Sub inscripţiile de culori violente Încremenite arbitrar pe monumente. Vezi, cadavrul cu magnetofon în torace A-nceput să coboare de pe bulumace Rostindu-şi, la temperaturi de mii de grade, Anateme vehemente sub tornade De văpăi încinse pînă la nevăzut, Uite, ţi s-au ivit semne de putrefacţie pe şezut, Aşază-te o clipă să ascultăm în neştire Orologiile bocănind în amurgire. E jumătatea de oră lăsată plantelor să vorbească, Sub năluci de animale nocturne, o limbă păsărească Sunînd cam aşa : li be di le, li be la bi.
Se-aude ţipătul zalelor din armura lui Hamurabi.
II
Să-ntoarcem spatele arhitravelor de toriu,
Capitelurilor de gadolin de la crematoriu,
Să nu mai privim ornamentele selenare,
Şlefuite în T întors cu intars de metale rare
Şi să coborîm în visul vostru fără ţintă, cu labirint,
Dincolo de observator, pe strada Cuţitul de Argint,
Suntem în capitala noastră de-ntotdeauna,
Cu cerul ovoid mai vînăt ca pruna.
E noapte. Oftează nişte scene de copilărie,
Ne-am luat covrigi cu susan de la simigerie
Şi-am plecat mai încolo
Cu luntrea pe oceanul înverzit de palolo.
Ştiţi, viermele delicat adunat precum rouă
Pe lună nouă în largul insulei Hiva Oa.
Acum am debarcat. Se leagănă negurile prin temple,
Uite-l pe cîinele Dingo plimbat de Shirley Temple.
Planează ghitare, cobze, mando'pe,
Trec amazoni de braţ cu conchistadore,
S-a-ntors istoria către-nceput,
Doamne, se-aud tropote de mamut!
Să facem iute un menhir cît de şui
Pentru scheletele noastre de plastic verzui.
III
Se făcuse prea tîrziu, dar nu plecam, Femele despletite se colorau în geam,
87
Mai urcau şi nevăstuici printre candelabre
Pistruiate pe obrazele glabre,
Aveau toate un fel de pecete pe spinare,
O mişcare molatică, o preocupare,
Ştiau ele ceva
Şi piereau înainte de-a se-nfiripa
Cum se cuvine : sferturi, treimi, cozi,
Vicleimuri cu inorogi şi irozi,
Şi tot aşa, am rămas să le privesc
Surd la răsufletul pămîntesc,
Pustiit de-o înţelepciune străvezie,
Singur, în clopotniţa trandafirie
Modelată pe-un Caucaz de şapte ori mai înalt,
Acuminat numai din calcedonie şi bazalt,
Răscolit de fluiere şi săgetători
In zodiace calculate de şapte ori
Numărînd cîte şapte.

Apoi n-a mai fost nimic, decît răcoare şi noapte.

SEMNE CEREŞTI

(1970)

88

RONDELUL LUMINĂRILOR

Ardea o luminare aşezată Pe-o altă luminare ce ardea Şi-n alba luminare ca de vată M-am aşezat, tot alb, deasupra mea.
Atunci a hohotit o mască lată,
Căci, fără rost, pe-un cub de piatră grea,
Ardea o luminare aşezată
Pe-o altă luminare ce ardea.
Eu ara plutit spre bagdadii, deodată, Spre zeul zugrăvit, care privea Nepăsător, pe lada înstelată Din podul alb cum, făr-a fumega, Ardea o luminare aşezată.

L

91

RONDELUL JUCĂTORULUI PIERIT

Era grădina ca un labirint Şi, chiar la mijloc, o popicărie Şi se vedea un jucător venind Şi-n palma lui o barcă de-hîrtie.
Doar rîsete şi forme de argint Mai rămîneau în seara zmeurie. Era grădina ca un labirint Şi, chiar la mijloc, o popicărie.
Popicele-au căzut, alcătuind
Din clinchete şi rîs o melodie,
Iar jucătorul, cînd am vrut să-l prind,
Ca la un semn pierise, căci pustie
Era grădina ca un labirint.

92

RONDELUL DUŞUMELEI VIŞINII

O ! duşumeaua-n vişiniu vopsită, Din coridorul în amurg etern, C-un fiece firidă mai boltită Capcane negre scoase din infern
Şi lupul slăbănog cu mers de vită Cînd oglindiri neaşteptate cern Pe duşumeaua-n vişiniu vopsită Capcane negre scoase din infern
O ! iată veşnicia mea ivită Ca o broboadă caldă peste ierni, Ca o singurătate mult iubită Cînd inimi noi în inimă se-aştern Din duşumeaua-n vişiniu vopsită.

RONDELUL SFINTEI ADULTERE

Bătrînii sumbri-s strînşi la sfat In jurul sfintei adultere, Găsită, noaptea, în alt pat, Pierdută-n somn şi-n mîngîiere.
Dom colosal de matostat, Vagi catifeluri în unghere : Bătrînii sumbri-s strînşi la sfat In jurul sfintei adultere.
Ea mai dormea zîmbind ciudat, Adusă-n perini, de minere, Şi, mult, sub bolţi au aşteptat Să-şi facă somnul, în tăcere, Bătrînii sumbri strînşi la sfat.

94

RONDELUL CEASULUI BONDOC

Era, pe măgură, un ceas bondoc Făcut din piatră verde şi alamă, Fixat de-un secol în acelaşi loc Cu-afişe mari pe spate, drept reclamă.
Bătea la zi, la oră, la soroc, Porneai din zori la drum şi ţi-era teamă Că, sus pe măgură, e-un ceas bondoc Făcut din piatră verde şi alamă.
Cînd l-au luat, eram la five o'clock, Privind pe geam cum ziua se destramă. L-au reparat şi nu l-au pus la loc Dar încă auzim cum ne tot cheamă De sus, din măgură, un ceas bondoc.

95

RONDELUL SFINTEI IN BROCAT

Cum doarme-o sfîntă în brocat. Pe frunze de pelin, uscate ! In jurul ei au înviat Paseri de purpură, migrate.
Din geamuri a privit, mirat, Drac alb, smuls din eternitate, Cum doarme-o sfîntă în brocat Pe frunze de pelin, uscate.
A răsunat înalt macat
Din ciucuri negri, pe-nserate,
Cînd uşile-napoi s-au dat
Să vază duhurile toate
Cum doarme-o sfîntă în brocat.

RONDELUL IPOTEZELOR

Ar fi să-nfigem un cuţit De os, adînc, în întuneric. Ar fi ca firul răsucit, Din fire trei, să fie sferic.
Ar fi să fie fericit Felibrul nouă, cel feeric. Ar fi să-nfigem un cuţit De os, adînc în întuneric.
Ar fi tot ce-am agonisit Să dăm ofrandă unui cleric Atît de negru, de urît, încît în chipu-i cadaveric Ar fi să-nfigem un cuţit.
96
,
97
RONDELUL SFINTEI FARÂ SFlNT
Era o sfîntă fără sfînt, Fără credinţă, fără casă, Avea doar inimă şi gînd Şi-o fustă verde, de mătasă,
Cu astragal şi iacint Venea la fiece mireasă, Ea, mica sfîntă fără sfînt, Fără credinţă, fără casă.
Şi ne-am adus aminte cînd în toamnă negură se lasă, Cum lîngă noi, de noi visînd Că nu ne vede şi nu-i pasă, Era o sfîntă fără sfînt.
RONDELUL RONDELURILOR
O ! marele delir în rond, alene, Delfini rotind într-un amor relict, Cînd dorm corundele-n eoliene Delicii îndulcite de-un delict
Comis în vis de crocodili cu pene Încremeniţi, aşa, într-un constrict, Sub marele delir în rond, alene, Delfini rotind într-un amor relict.
Din ronde litere, din cantilene De rune, lin, s-a şlefuit verdict : Rotundul tot să piară în gheene, Blagoslovit de sfîntul Benedict In marele delir în rond, alene.
99
DESCHIDERI
OLLU-NAf vO.
LUU
SPIRC
Ridicaţi-vă magistri pe papainoage A suit prea tare sala gotică Plină de silfi şi iele oloage Minate de-o idee erotică.
Cit li se pare de ardentă Litera numelor de fete : Egrete din insuli de mentă, Isolda, Pentesileea, Grete...
Şi devin albastre cu totul Cînd se lăţeşte pe-ntreaga casă Umbra lui Otto gotul, Rotundă, veselă, grasă.
103
DECOR
în amiaza dintre mîine şi ieri,
N-are margini livada de meri,
Merii cu tulpinele opalescente
în neguri înfipţi, în şiruri divergente.
Nimic între ei decît amiază
Şi gîndaci trandafirii care vînează.
Nimic, pînă la nesfîrşit, decît meri
în livada dintre mîine şi ieri.
Doar, la distanţe de ani şi ani,
Ecrane de cinema cu Stan şi Bran,
Doar că-ntre toţi aceşti mari la fel
Este unul livid, ca de oţel,
Cu frunze încremenite etern,
Cu nume latinesc terminat în quern,
Aţi ghicit desigur sau v-au spus părinţii
Mai ştiutori : e mărul cunoştinţii.
Iată, şarpele-i încolăcit pe-o cracă
între Adam şi Eva lui buimacă,
Ştiţi ce se va-ntîmpla mai departe :
Eva va face păcatul de moarte,
îl va lua de mînă pe Adam
Şi se vor plimba prin oraşe, pe macadam.
Milenii de piatră tulbure de jad.
104
Şarpele va sfredeli pămîntul pînă -n iad, Heruvimii vor străjui din auroră-n chindie Să nu intre nimeni în livada pustie Cu merii ei ordonaţi în şiruri precise, Fără adieri, fără cîntăreţi, fără vise, Cu, numai, mărul acela muşcat, Putrezind etern pe pămînt roşcat.
105
TRAMVAIUE. 2
Nu-ţi pierde cumpătul. Cetatea Decolorată ne-a-nşelat: Străzile, turlele, etatea Sunt parcă dintr-un alt veleat.

Suind alee alburită
Clădirile parc-au oftat.
In jur, pădurea-i înnegrită
De plante dintr-un neam ciudat.
Dar, iată, ocolind pădurea E chiar tramvaiul nostru 2 Şi chiar Iisus zîmbind aiurea Sus, pe platforma dinapoi.
CĂPRIOARELE DE PORŢELAN
Lipa-lipa, se grăbea desculţa negresă
Prin satul văruit, la o adresă
De pe strada căprioarelor de porţelan.
Era o seară de-acum un an,
Curgeau streşinile. Trecusem de mărţişor,
Mamele duceau pentru copiii lor
Bolnavi de raze din Aldebaran
Bune şi mici căprioare de porţelan.
Iar ea, desculţa negresă,
Se grăbea prin satul văruit, la o adresă
Fără copii, doar c-un negru şaman
Pe strada căprioarelor de porţelan.
Acolo aveau să fiarbă ierburi amîndoi
Şi se vor scrijeli, şi vor dansa goi,
în jurul broaştelor, melcilor, inimilor de miei
Pînă cînd vor suna zorile din clopoţei
Şi pe urmă vor rămîne soră şi frate.
O, ce tristeţe ! ce pustietate !
108
107
AŞTEPTARE
Cu sufletul golit de miracole
Am fost îmbrînciţi într-o sală de spectacole
Unde ni s-a-mpărţit, printr-un sistem de jgheaburi,
Fiecăruia o gamelă cu aburi.
Eram tineri, eram militari, Abia muriserăm în luptele mari Purtate de noi la Trecătoare. Cine nu cade ? Cine nu moare ?
Noi însă nu filosofam,
Ci ne continuam
Serviciul, întrerupt un moment
Pînă la venirea noului regiment
Care urma să ne preia.
Nu ştiam cît va mai dura
Şederea noastră în marea sală.
Ştiam doar că va fi un spectacol de gală
Şi, pînă cînd începe,
Căutam şi noi a pricepe
De ce se-aşază, sus de tot, pe cornize,
Medaliile noastre, păstrate în valize.
108
MIT
j'otul a fost întrerupt, deoarece
Prin încăpere trecuse un şoarece.
Dar, vă daţi seama, nu era un şoarece obişnuit
Avea coada ruptă şi dura la nesfîrşit.
Trecerea lui plină de chiţăit şi putoare
Era foarte mare.
'ar noi, copiii cu funde galbene la gît,
stăteam lipiţi de perete. Era urît
Şi nici nu ne băga-n seamă.
Nouă însă ne era tare teamă
Cînd trecea şoarecele pe lîngă noi
Pixîndu-ne cu ochiul ca un biloi
Negru şi sticlos.
II rugam frumos

Să ne lase-n pace. Să treacă.
Dar lui îi era a petrecere şi a joacă
Şi ne trezeam, aşa,
Chiuind pe spinarea lui ; Mascara !
O, era şoarecele nostru de dimineaţă
Purtînd lumină vînătă pe mustaţă
Şi ne spunea poveşti şi ghicitori
Cu paraboloizi şi privighetori
109
Pînă cînd ne cădeau dinţii, Ne-ngropam jucăriile, părinţii Şi rămîneam în irizare şi-n aură, Să-l aşteptăm, înlemniţi, lîngă gaură.
STĂPÎNIRE
Aveam tiară, sceptru. Părînd nici că le pasă Mici animale roşii îmi mişunau prin casă. Vin suitor, de aur, turnat-am în potir Şi pleoapa ridicat-am privind la patrafir
Cum, între bumbi, danteluri, atlazuri şi ceapraze, Se tot strîmbau la mine şi dispăreau obraze.
Era o noapte veche cu pulberi în unghere, Departe, pe cupole, se scărpinau stinghere Femele pangoline cu solzi de bronz oval Şi — hep — săreau în piaţă pe dale de opal.
M-am ridicat, în barbă înmărmurind un deget, Şi-acum să fac o altă, de nichel, lume, preget.
110
111
\
o >
>< H
GESTAŢIE
A rămas un topor în ploaie : Ne uităm pe fereastră la el. Ţipă lujerii şi se-ndoaie în gradina cu carusel.
Creşte-n el o lucire surdă Plimbată-n apele vineţii De parc-ar geme un făt în burtă, Dedat la rele şi nebunii.
O, cum se numără rudă pe rudă Frunzele umede din labirint! O, cărămida din curte, udă, Cum se-ncovoaie într-un alint!
Aprinde-n tindă opaiţ verde : Iată-nserarea că s-a lăsat. Lasă durerea să ne dezmierde, Deschide uşile : ploaia a stat.
115
BUST
Intră mai iute-n odaie, Pune pe plită să fiarbă Buture vînăt de oaie, Scoate-mi ciulinii din barbă,
Uite, venit-au sătenii Iar să le spui despre mine ; Pune te rog mirodenii Negre şi mestecă bine !
Adu-mi căciula de sus, Du-mă la geam şi mă lasă : Ţeapăn, s-a tras spre apus Cerul de ţiplă geroasă.
116
IRIZARE
Pulbere roză pe minte, Muzici în albe grădini, Voi să-mi aduc aminte De împăraţi bizantini,
Uite, trecut-am de-o apă, Uite soldaţii că vin, Uite, ne-aşteaptă o groapă Jos, printre mărăcini.
O, sunt acolo prietini Strînşi între albe femei, Toţi pe platforme de cetini, Toţi recitind epopei.
Iată, mă trece c-un bine Dulce prin sufletu-ntreg ! Palide, vechi discipline Tulbure fierb, înţeleg !
117
LA JUMĂTATEA DRUMULUI
Eram la o masă
Albă, aşezată sus pe terasă,
La mare înălţime. Jos
Răsunau turlele oraşului pîntecos
La oare poposisem în acea dimineaţă,
Plini de veselie şi de viaţă.
Sorbeam cu paiul băutură,
Vorbeam politică ori literatură :
Nu-mi mai aduc aminte.
Cînd, îmbrăcate-n străvechi veşminte,
S-au ivit de după colţul lateral,
Mergînd alături în aerul duminical
Drept în mijlocul străzii cu fîntînă arteziană.
O duzină de fete din vremea merovingiană.
Erau şerpuitoare şi ţigănoase,
In mantiile de brocart şi fişiuri de mătase,
Cîntînd o melopee necunoscută

Din mandoră, din ţiteră, din lăută...
M-am uitat la rosul lor de molii veşmînt Cîteva clipe, fără să zic un cuvînt Şi, dintr-o dată, Cuprins de mînie turbată
118
Le-am strigat peste crăiţele ude
Din faţa berăriei : — Paparude !
Ele au scos un vaier subţire,
Frămîntîndu-şi mîinile-n neştire,
Nu de teamă, ci de mila mea,
Mai ales că una cu bundiţă de catifea
Zicea că mă ştie
încă din copilărie,
Ba chiar povestea la repezeală nişte scene
Jumătate bisericoase, jumătate obscene,
Pe care, fără îndoială,
Le visasem într-o noapte pascală...
O ! cum s-a desprins din şirul de fete Acea fată, în sunet de clarinete, Şi-a venit să-şi aşeze o coapsă Chiar pe masa mea. Drept pedeapsă, Fără marafeturi deşarte, Am trecut din viaţă în moarte.
Urca treptele un distins necunoscut
Care, în limbajul secolului trecut
— Voiţi, domnule — mi-a spus — a mai zăbovi
In compania mea, căci se va ivi
O ducesă scăpătată sosind de departe
Căreia, în vorbirea curentă, îi spuneţi moarte.
Şi cu adevărat s-a ivit
Un fel de gospodină în peplum peticit,
Desculţă, trupeşă, marmorată,
119
Mirosind a busuioc, cu pielea păstrată,
Ocrotitoare
Pînă şi-n degetele de la picioare
Care — ce să mai vorbim — erau lucrate
De cioplitori-împăraţi din antichitate.
Am scîncit ca un căţeluş dus la îmbăiere,
M-a trecut, aşa, ca o înviere
Prin tot trupul neputrezit încă,
Am simţit că mă mănîncă
O sete de hîrjoană şi de-mpreunare
Şi-am dat să-i desfac nodul de la cingătoare.
Ea mi-a zimbit şi s-a desprins
Privind către insul distins
Şi, într-o mică frază ovoidală,
Mi-a spus c-a renunţat la viaţa sexuală
Şi că i-ar fi tare ruşine
S-o ia de la început împreună cu mine.
Apoi am plutit toţi trei peste zidării,
Peste edificii la cărămidă şi cupole smîntînii,
Pînă ce mi-a şoptit: — Acum te las...
Am plîns, ne-am luat bun-rămas
Şi-am rămas cu domnul acela distins
Intr-un living-room necuprins
Unde departe, în colţ lunecos,
Duceau două scări : una-n sus, iar alta-n jos.
Despre cea de jos n-am nimic de spus
Pentru că am ales scara ce ducea în sus
Către portalul cu feronerii şi aplice
Unde, goală puşcă, m-aştepta Beatrice.
120
Era foşnitoare şi iubeaţă, Eu însă i-am spus că nu mai sunt în viaţă Şi m-am furişat printre clanţe şi spaţii Pînă-n marea sală de operaţii.
121

NOCTURNA
Clopote, noaptea, la băi, Lupi scînteind prin brădete, Poze cu munţi şi femei Puse-n sipeturi secrete.
O, termometrul s^a spart ! Sparte-s, în juru-i, fiole. Negru stihar de brocart Flutură peste cupole :
Talpa cu grijă s-o pui Jos, pe ciment, lîngă cioburi. Vino ! Prin abur gălbui Suie căruţe cu globuri.
122
CICLISM
Pe alee, grămadă, în praf, Am lăsat bicicletele toate : încercam să-nvelim în cearceaf O bucată de demnitate.
Ne dăduserăm jos mai de mult : Numai lacrimi, sudoare şi clisă. Mestecam cîte-un sîmbur ocult De cireaşă, de măr, de caisă.
Eram mulţi, eram tineri şi goi. Diavoli sumbri plesneau de grăsime. Intr-o tufă de[1] iederi, mierloi Din suburbii chema calicime.
O, lumină ! o, cheiuri ! oraş ! O, şoptirile-n porţi, pe-nserate : Ne-au adus în rozalb sufertaş, Zîmbitoare neveste, de toate.
123
CRISP
Se-ncinge tabla dogorind la soare De pe acoperişuri săltătoare Căci saltă-n arşiţă ori mi se pare Că toate suie-n salt ca să coboare Şi-i linişte-n uluci, atît de mare, Că scot şi melcii coarne suitoare Cleioşi, pe sub brusture, la răcoare. Dar lunecosul corn de vînătoare A răsunat deodată-n depărtare Şi ne-ndreptăm cu toţii, mic şi mare, Spre codrii de molift, fără scăpare...
Au şi rimat mistreţii o cărare.
124
DESCRIPŢIE
Pătrunde zgomotul pe străzi deşarte, Intîiele tramvaie s-au urnit, Fug suflete de gospodine moarte **S-aprinză-n** zori maşina de gătit,
Ghirlande de aramă peste case Şi sus, deasupra, tub de cauciuc : Să iasă, al stăpînilor de oase Iz acru ce metehnele produc.
Or, iată, dimineaţa hoţomană Mînjeşte negricios şi rozaceu Cu pete de grăsime şi tocană **Veşmîntul** verde al lui Dumnezeu.
125
ANTIMETAFIZICA
Prin curtea cu ascunzişuri rotitoare S-a rătăcit un căţel de vînătoare Pătat cu negru şi coada scurtă, înscris cu macule trandafirii pe burtă, Avînd urechile blegi şi cărnoase, Slab ca-nfăţişare, tare-n oase, Mă rog, un căţel mic şi neajutorat Ieşit pentru-ntîia oară la vînat...
Dar să descriem în amănunţime
Acea curte de-o neînchipuită mărime
Avînd nenumărate despărţituri enigmatice
Pavate cu dale pătratice :
Erau acolo marmure-nchipuind bazagonii
Şi bazilici cilindrice scobite-n calcedonii,
Erau sumbre cuie din fier forjat
Aducînd din adînc un fel de fluierat
Precum că altădată
Foia în subsol lume agramată.
Erau metereze ivite fără veste
Şi rotunde ridicături modeste',
Erau ambaze de beton şi proptele
Făcute pentru diferite meserii grele,
126

Triste paralelipipeduri arămii Pictate cu privighetori şi scatii, Frontoane tulburi, parcă-n ruină, Mirosind de departe a digitalină, Portocali de vîsc îngheţaţi în ere, Neclătinîndu-se la nici o adiere Şi-ncolo nimic : nici o vietate Decît luminare şi pustietate...
Şi-acum închipuiţi-vă cum tresare Căţelul pătat, de vînătoare, Cum scînceşte căţelul rătăcit ! Cam atît ar fi de povestit.
127
IN VOIA VALURILOR
De după colţul ultim, din oraş,
Priveşte : vine vînăt ucigaş
încins în catifea cu guleraş
Şi ţine-n palma dreaptă cuţitaş :
Atît de scump, de palid, de golaş,
C-ai vrea să nu i te împotriveşti şi, laş,

Să-i vii cu inima în sufertaş,
S-o taie el uşure, ca pe-un caş,
Iar tu, estimp, înveselit băsnaş,
Să-i spui poveşti cu iele-n alt lăcaş
Jelind un împăart sinucigaş
Cu boiul subţiratic şi gingaş...
în luntre-s, fără vîsle şi luntraş.
128
ROTUNJIMI
închipuiţi-vă o simplă vale,
O vale nesfîrşită, cu spitale
Din loc în loc, cu aşezări termale
Şi cimitire vechi, universale,
Şi-apoi închipuiţi-vă o jale
Suind spre cerul surd în rotogoale
Din inimi, din plămîni, din amigdale,
Albastre, verzi ori stacojii, dar goale,
Imprăştiate-n spîrc printre cristale
Şi-un ultim sunet apoi, dinspre poale :
Cum bat ciocanele în nicovale
Ori străzile gemînd sub harabale
Şi ceţuri, ceţuri învelind vocale.
129
SENECTUTE
O ! tinere-n costum de arnăut De ce n-ai spus că vii din absolut ? Era frunzişul leneş, desfăcut Peste cireşi răscoapte-n aşternut... Atîta vară cînd ai apărut Era, încît, o, Doamne, n-am ştiut Că vii cu veste dintr-un alt ţinut, Ci gînd că ai, de pradă, am crezut. O ! tinere, ce dulce ai căzut, Atît de bun în iarbă, de tăcut, Că şişul l-am ascuns şi, prefăcut, M-am aplecat spre tine să te-ajut :
Zîmbea în locu-ţi hoit plăpînd de ciut.
130
DOSTOIEVSKIANA
Am văzut cum s-a înecat O fetiţă mică, din greşeală. Era toamnă. Cerul pudrat Cu scamă tulbure şi glacială. Ruginiseră ierburile pe mal, Nici ţipenie în ţinut. Atîrnau cîrpele vertical Departe, pe şlepul neprevăzut. Şi-un hohot de rîs s-a auzit De parc-ar fi fost ascuns cineva Prin tufişurile de bronz coclit întinse dincolo de şosea.
131
PASARE
Hei, Luca,
Lasă să treacă năluca
Printre baniţele de grîu pentru colivă
Din dimineaţa asta milostivă
Plină de pîntecoşi şi de guşate.
Hai c-au sosit toate
Fecioarele cu candele-n mîini
Aşteptate de-atîtea săptămîni
Şi parc-aud un fîlfîit de pasăre goală
Ieşită mintenaş din opăreală,
Fără pene, cu ochii sparţi,
Lunecînd veselă în zi de harţi...
Vrednice Luca,
Lasă să treacă năluca.
132
JALE
Ros fiind de remuşcări levantine
M-am gîndit şi mi s-a făcut ruşine
La jalea şi tremurul matinal
Ale cioclilor lui Sardanapal
Cînd cărau în lectice violete,
Odată cu zorii, trupuri de fete[1]
Zîmbitoare şi înjungheate
In marile clipe de voluptate

Cu miresme animaliere
Şi văpăi răsfrînte-n giuvaere.
Totul deveni atunci fără rost
în afară de amintirea celor care-au fost
Atît de fragede şi deştepte
Şi n-au ajuns să mai aştepte
încă o zi, o săptămînă, un an,
Pînă la viitorul chiloman
Unde, pentru a-l înveseli pe casap,
Ar fi făcut tot ce le trecea prin cap
Şi nu li s-ar mai zvîrli, pe ploaie măruntă,
Goliciunea sidefie în groapa de nuntă.
133
LOCUINŢA
Şi ce dacă iarna va viscoli ? Şi ce dacă iarna nu vom trece Prin curtea din faţă cu bălării Şi flori de mimoză rece ?
Acum e vară. Se-nalţă sus Zmeie verzi cu zbîrnîitoare Şi chipul lui Mozart suprapus Peste dansuri ameţitoare.
Să stăm în curte şi să privim Prin uşile larg deschise Cum stăm în casă şi răsfoim Acele palide manuscrise.
O. ce tristeţe s-a aşezat în cuib de litere igrasioase ! Hai în cartierul cel rău famat, Cartierul uriaş din spatele casei.
134
REGĂSIRE
Bulgări de abur căzut Zac după gard şi pe case. Trece un circ cunoscut, Leneş, pe străzi somnoroase.
Grea, pardoseala de lut Mîngîie tălpi lipicioase. Hai să ieşim din trecut Sus, în grădina cu oase.
Tremură-n semn de salut Plopul cu frunze lucioase. Uite bănuţul pierdut Jos, pe sub bancă, la şase.

DIALECTICA VÎRSTELOR

(1977)

ISTORII CU DOMESTIC IZ

Prolog

Dac-aş putea să sfredelesc Livid cuvînt cu sfredel verde Şi-n nesfîrşitul puţ lumesc Să văd lumina cum se pierde,
Cum se rotesc în jurul lor Ştirbite litere, degeaba, Cum un vulpoi multicolor Le mai opreşte, strîmb, cu laba,
Şi cum, lucarnele, de sus, Revarsă noi, de fildeş, fraze Prinse-n capcane ce s^au pus Din timp, în iarbă, printre raze,
Mult aş mai sta din nou să ţes Poveşti din **fir** de lînă moale Şi-o grea pecete din Efes Pe stanţe-aş aşeza, regale.
Dar vînt răzbate prin oblon Deschis lăsat să fie pentru Vecie. Fluvii. Văi. Balon. Atît : la pagina din centru.
139
I
Era o noapte ca de tuci Cu duci de Medici-n medalii... Priveau atent peste uluci Uituce capete de dalii.
Era şi el, acela ce A plîns-o pe Euridice Şi goi Sisifi în orişice Cercau poveri, să le ridice.
Era, desigur, noapte grea Cu frunze atîrnînd prea grele Şi-n noapte, bulgăr, se-ntorcea Cleioasă, lirnba-ntre măsele.
O am zărit atunci pe ea Cum mă privea : era lucidă. Din toate tainele căta Stilet adînc, să mă ucidă.
Şi m-am lăsat atunci ucis In noaptea grea, peste gradine : Eram doi demoni într-un vis Plutind din ce în ce mai bine
Şi mai afund în Hades vechi Cu marmuri verzi printre ruine Alături de, perechi, perechi, Mulţimi domoale şi streine.
140
Şi-am stat într-un hambar uitat
Priviţi de-o liotă întreagă
De pe terenul gazonat
De fotbal, tuns, într-o sfîrloagă...
Căci erau case-n patru părţi Ca-n patru puncte cardinale : Cu linii, cu volume', hărţi Lipite-n geamuri : catedrale
Şi drept în mijloc, ogival, Sta romb de iarbă albăstruie : îl luminau în nopţi de bal Făclii de ceaţă prinse-n cuie,
Noi ne mutam. Eram mutaţi : Spălam căţelul negru-n curte, Cînd au venit copii şi taţi Cu prăjituri, plăcinte, turte,
Ca să ne zică bun-venit In noua curte mătăsoasă : Am tot gustat şi ne-am simţit **Zîmbind** aiurea, ca acasă.
Dar negrul, mult prea ud căţel Lătra la noi ca să ne spurce Şi-atunci văzutu-l-am pe el Scrîntit şi leneş, dînd să urce
141

Spre curtea noastră cea de sus Cu iarbă-n mijloc, albăstruie, Cu vile-ntoarse spre apus Ori miazănoapte, cu cucuie
De gras pămînt înfipt cu flori La nesfîrşit ca-ntr-o neştire : Venea-n balans ca dus de sfori Să ne aducă, timp, o ştire...
Noi însă nu o am primit, Ci ne-am jucat între răzoare, Rîzînd sub cer îngălbenit De un, ivit alene, soare.
II

Mare perdea cu eleEanţi Acoperea goala baracă. Dansau în faţa lumii fanţi Acoperiţi de promoroacă.
Tot bătea iarna trist la uşi Neprevăzute şi deschise : Dădeau solemn din urechiuşi Pufoşii iezi de pe abscise...
142
Dar să lăsăm acest refren Umbrit de-o lubrică mustaţă Şi să ne răţoim etern Lîngă curcan, găină, raţă,
Căci, iată, ne mutăm acum Într-un cartier cu edificii De fontă învelită-n fum Şi-n noapte, joc de artificii.
Ci lasă palidul tapet Rămas din veacuri. **Nu-l** atinge. Ridică-te la geam, încet, Priveşte spre a te convinge :
Retorte, alambice gem împovărate de milenii Se-nnoadă clocoiîele : ghem In aliaj, printre vedenii.
Rămîi, neprihănind în **fum** Femei de fildeş şi abstracte. O ! Clipa tulbure de-acum, Cu forfotă şi triste acte :
Da ! Ne-au răspuns din alţi planeţi Prelaţii strînşi în consistorii, Aveau costume de ereţi Şi ciocuri mîndre pe armorii,
143
Comunicam cu ei mereu De parc-ar fi fost la trei metri. Se cîrpoşise Dumnezeu încins adînc, în parametri.
Ei bine, ce ştiau şi ei Ştiam şi noi : că mîine plouă ! Duceau prelinse de-un noroi Spre urbe drumuri prinse-n rouă.
Erau şi paseri de metal Trist ciripind din mecanisme La parastasul vesperal Cu bucurii cuprinse-n prisme :
Cum ne-ara mai prins atunci în joc
Aşa, să fie într-o ciudă,
Morţii cu viii la un loc,
Tot aşteptînd, în veci, o rudă...
Zîmbea un înger răstignit La stropul roş ce-i stinge rana : Treceau cocori de fier topit Sus, peste lacul Silvaplana.
A fost cuprins un cal apoi, De braţe calde şi-o privire Spuzită-n lacrimi. 3X2 Fac şase zile de-ncropire.
144
Pe urmă s-au mai odihnit Şi cal, şi braţe, şi spuzire. O lacrimă de fier coclit Doar a mai curs în nesfîrşire.
III
Ştiţi, încercam să zugrăvesc Cînd n-aveam mînă, n-aveam tuşă, Doar un spectacol îngeresc Bătea, cuprins de plîns, la uşă,
Apoi o lume m~a lovit Cu largi amurguri şi piezişe ; M-am prins, păianjen rătăcit, In plase toarse de gheişe
Şi-n şoaptă mi-am îngăduit A zice cîntec stins, de noapte : Curgeau cohorţi înspre zenit, Lin coborînd în mări de şoapte,
Şi sknt că nici n-am isprăvit A zice cîntu-n întregime Că demoni dulci au năvălit Spre mine, din întunecime,
145
Dar voi ţipa, mă voi ruga
La dînşii strîns ţinînd de uşă :
O, încercat-am a picta
Cînd n-aveam mină, n-aveam tuşă !
C-am rîs, să nu mă pedepsiţi, Privind pe geam, cînd ninge-afară : Rîdeam la fulgii viscoliţi Printre gutui, în plină vară !
De ce mă duceţi prin ninsori La derdeluş, într-o cămaşă ? Cum naşte-n inimă fiori Privirea voastră ucigaşă !
Ce drum prin neiauă, larg, apuc, Ce croncănit deasupra-mi zboară, Ce vifor spulberă, năuc, Puzderii moi şi mă-mpresoară,
Ce veseli domni, ce doamne noi Stăteau la mese aşezate Unde venea, ca un vulpoi, Aleea muntelui din spate,
Cum nu vedeau, departe sus, Cum vedeam eu, pitit deoparte, Un punct ce cobora, redus, Către localul cu pancarte,
146
In ceaţa palidă : albuş Cu viclenii de abur moale Venea fotoliul de pluş : Sufletul muntelui, la vale.
Inchis-am ochii : să nu ştiu Cînd a sosit, imens, la mese ; Plutea un zîmbet străveziu Pe feţe-ntoarse de prinţese.
Iar eu urcam la nesfîrşit Rotită scară, lunecoasă. Priveau şopîrla, neclintit, Din colţ, părînd nici că le pasă
De vremea cînd le scărpinam Cînd stau pe stînci, la soare, supte In verde paralelogram, Tot cîte două, după lupte.
Acum s-a grohotit morman De pietre : cuget şi şopîrle, Mereu în jos, pe-un Caraiman Tăiat din grindină şi gîrle,
Dar eu suiam mai sus, mai sus, Pe scări de scînduri, fără bară, Eram împins, întors, redus La o rotire secundară
147
Cînd am ajuns **într-un** imens Salon cu silfi şi domnişoare Mult discutînd despre nonsens, Despre păduche, despre floare,
Atunci a năvălit sărut Spre gura mea, din guri streine, M-am ruşinat şi-am început Să mă dezbrac fără ruşine.
Doar ai zîmbit de undeva. Privindu-mă, simandicoasă, Şi-am început a îmbrăca Pe oase neagra blană roasă.
IV
Ce gînduri, tinere obez, Ud pîn' la piele, în hangar, Pe bare stînd, de manganez, Incluzi în cuburi de cleştar ?
Ai doar o gheată, eşti desculţ **Şi strîmb** la celălalt picior, Ciulit la ploaia grea, asculţi Gigantic bombardier în zbor,
148
E totul cenuşiu şi dat încă din zori cu petrosin. Scoală ! Pe poartă a intrat Isus, călare pe asin.
Scoală, vom merge şchiopătat Pe pajiştea din dosul casii E-acolo-un ultim aparat Adus de vînt din surde Asii.
Te-ai şi suit. O, cît de sus Te-a smuls cunoaşterea, nătînga. Ci trage de minerul pus Deasupra capului, la stingă !
Priveşte strada cu havuz Secat de secetă pustie. Coboară ! Vine-un autobuz Cu prapore şi sticlărie.

Te-aşteaptă vesel şi fecund Popor pornit la tîrg de oale. Pe geam, vecinii, cap rotund Au scos şi labe vegetale...
O muzică **în** avion Era, cînd s-a-ndemnat să cadă. Creştea, de jos, un Amazon Strivit de creste de zăpadă.
149
Dar nu era un avion, Ci doar un om făcut grămadă, Cu aripi calde de dragon, Om zburător, în promenadă.
O ! Nu era Bellerophon, Ci doar un ins găsit pe stradă. Un vechi prieten campion Mort în amurg, pe baricadă.
Nici n-a căzut din faeton, Nici nu s-a spart de-o colonadă, Ci, în veşminte de bufon, Taie cocoşii din ogradă.
Epilog
De ieri au fost aduşi truveri în staţia de autobuze. Curgea un rîu. Livezi de meri. Praf periferic. Urbi difuze.
Iar noi, noi încercam mereu Să prindem trenul de la şase : Departe, se ungeau cu seu înfipte osii, luminoase.
Şi ne-am oprit spre a privi Pe podul strimt de peste şine, Manevre de vagoane gri Cu viduri moi, catifeline.
Treceau ferestre goale-n şir, Trosneau, în asfinţit, macaze, Mureau pe dale de porfir, Ciocnite-n ritm egal, turcoaze,
Cînd au cîntat acei truveri Din staţia de autobuze. Curgea un rîu. Livezi de meri. Praf periferic. Urbi difuze.
150
151
QUATUOR
Ciorchine port, de zei, pe scut, Cuprinşi : triade, între clipe. Al patrulea chiar eu sunt, mut Licorn de piatră cu aripe.
Dar zac în piatră amintiri Adînci, ascunse, neştiute : O lume printre melafiri Foieşte~n miezuri, pe tăcute.
Deschide ! Te-am văzut ! Sunt viu. Zîmbeşti de grea singurătate. Bea vin de coacăz timpuriu : J5 bun şi spală de păcate.
O, fă să fie înc-odat' Odaia stinsă din vitralii Precum cînd m-au îndepărtat în trap, pe uliţi, funeralii.
152
VITRAIilU
Suntem cu toţii prinşi în lanţ Pe străzi absurde, în Bizanţ : Pe caldarîm păşesc în poante Arhimandriţi şi elegante
Trecînd la rînd să se aşeze Lîngă leproşi, lîngă obeze, Cu prune galbene, culese Pentru prelungi împărătese.
Deasupră-le, în loc de soare, Stă semnul crucii. E răcoare.
II
Au coborît în lunci de soc Sineli din cerul strîns ghioc De-un cavaler şi-o monahină Pe marea rîpă levantină. Nu vă speriaţi. în noaptea mică A înviat o mucenică, Prea cuvioasă, prea nevie, E-un zîmbet galeş în dimie.
153
Plutind prin iedere, prin viţe, In clinchet moale, de igliţe, Din amintiri ea croşetează Un mov Eden ce-a fost să-l vază.
III
De ce-s atît de supăraţi Ghilotinaţii împăraţi Ce capetele şi le ţin In sarsanale cu pelin ? De ce tresar captive moarte Pe chivăre şi coifuri sparte ? De ce se-ntorc aezi mişei Sunînd din şerpi cu clopoţei ? Ducînd biserici sub brocarte Cu sfinte roz, şi ele moarte ?
IV
Litanii din cvartale, sune, Date cu must şi spurcăciune ! Adînc, femeile înnoade Zori de sidef şi cavalcade : Cătanele ce nu mai sînt îşi spală rufe sub pămînt !
154
V
Sihastrul prins în mozaice S-a-ntors. Să-l auzim ce zice. „O, lume umedă, mireasă Purtînd podoabă ruşinoasă, O, fiară cu rărunchi de zurnă Pîndind în linişte nocturnă Să rupă coapsă de fecioară, Să joace sîni de frig în gheară.
O botul tău clocit, în zoaie, Să vină diavoli să-l înmoaie.
VI
Dar, Doamne, ochii mi se-nchid Şi-s doar un semn scobit în zid, Un sunet vechi privit în zare Cu clopot de însingurare, O ceaţă prin livezi de mere, Un dans de gîze efemere... Rămîi, privelişte obtuză în ciobul sîngerat la buză.
VII
încep cupole să se lase încet, cu pulberi mîngîioase
155
Şi chiparoşi şoptesc cuminte Lucind în smalţ printre morminte. La temelie, pe sub toate Sunt eu, crucificat pe spate : Mi-e zidul sticlă, lutul apă, Lumina rîde-n joc şi scapă, Să fugă, alb, în vînt, aştept, Oraşul povîrnit pe piept..."
156
BAIA **sa»**
O ETERNITATE ITERATIVĂ
— Vezi clădirea cea mare ? Nu aia !
— O văd.
— Ei bine, acolo e Baia.
— E departe foc !

— Ba nu-i departe deloc :
O iei pe strada cu paltini cojiţi
Unde vă tot copilăriţi,
Iar cea dintîi uliţă ce-o taie
Duce la Baie.
Uite prosopul, săpunul,
Sărută-mă. E trecut de unu !
— Cum să merg : sunt gol, vezi bine !
— Cine-o să se uite la tine ? S-au strîns de pe uliţi gunoaiele
De mult nu mai merg nici tramvaiele. Tu ia-o la pas, repejor Şi, dacă-ntîlneşţi vreun trecător, Pînă ce acela s-a dumirit îndeajuns Tu ai şi ajuns.
O, ce frumoasă era, Pe vîrfuri cînd se-nălţa Fata de sus, din oraş :
— Uite-l ! îl vezi pe băiaş ?
157
— Nu, i-am răspuns, ori, ba da ! Parcă-n uşă stă cineva.
— Hai, du-te, mi-a zis acea fată Şi mă mai sărută o dată Mîngîindu-mă cu degete reci.
— Hai odată, nu pleci ?
M-am smuls din îmbrăţişare
Şi-am fugit din ce în ce mai tare
Pe strada cu platani
Pe care locuisem cînd aveam cîţiva ani
Nu era nici ţipenie.
Alergam ca mînat de-o vedenie,
Părea totul în regulă, însă
Cînd să dau colţul, aprinsă,
Mă-ntîmpină o mulţime gălăgioasă
Zorind în rîsete spre casă
După spartul unui bal divers.
Am voit a mă furişa, dar nu mi-a mers
Aerul a mirosit a sudoare şi alcool
Cînd au ţipat : — Uite, ăla e gol !
Mai întîi am rămas pironit,
Apoi am fugit
Lovindu-mă de trecători şi trecătoare
Care
Se fereau ca de-un ciumat
Pînă cînd unul a dat.
Am căzut în genunchi, m-am ridicat,
Apoi am căzut iar,
158
M-am tîrît, m-am rostogolit pe trotuar, Dar am ajuns, într-un sfîrşit, La portalul lustruit Unde băiaşul m-aştepta.
— Ce-i cu dumneata ? N-ai săpun, n-ai prosop !
— Ştiţi, eu sunt cam miop...
— Eşti plin de răni şi puroaie !
— Ştiţi, a cam fost o bătaie... I-am zis şi-am început să plîng. într-adevăr, sub genunchiul stîng Se deschidea o bubă trandafirie
Cu negri viermi plini de lumină vie, Animaţi de dîrdore şi mişcări lente, Parcă lătrînd sub efluvii purulente...
Am privit cu nepăsare
La rana aceea urît mirositoare,
Apoi la băiaş
Şi m-am întors în oraş
Unde domnea o noapte cu felinare.
Cuprins de bucurie mare
Săltăm călcîiele ca la ţopăit,
Fredonam romanţe, eram fericit,
Eram vioi,
Se succedau zaplazuri noi,
Bănci în poartă, cîntece de cocoşi,
Lătrături de cîini somnoroşi
Cînd, drept în faţa mea,
Cerurile începură a se decolora :

159
Zorile puseră capăt alergării
Mele. Ajunsesem în Piaţa Gării.
Mort de teamă
în mulţimea care nu mă băga în seamă
Căci forfotea fără preget,
Lunecai pînă cînd m-arătă un deget
De fetiţă. Ajunsesem pe peron,
Trăsese şi trenul către Rubicon...
Doamne, cum au început a mă lovi,
A mă-njura şi sudui,
Ba chiar o jună la care priveam
Şi-a scos cordonul cu monogram
Negru, bătut în ţinte de alamă grea,
Şi-a dat a mă croi pe unde nimerea.
Aşa, plin de cheag şi salivă,
Am ajuns la locomotivă,
Locomotiva cu nume oceanic,
Şi i-am strigat bătrînului mecanic :
„la-mă şi pe mine, nene !"
A făcut un gest, alene
Şi-a apăsat pe ÎNAINTE
împroşcîndu-mă cu abur fierbinte.
Odată trenul pus în mişcare,
Roţile rotindu-se tot mai tare,
Am aşteptat, m-am proptit într-un călcîi
Şi-am sărit într-un vagon de clasa-ntîi.
Şchiopătam. Mă durea-n ţeastă,
Dar scapasem de năpastă :
Vagonul era complet gol.
160
Pluş albastru. Peisaje din Tirol.
Picior peste picior, vioi, potent,
M-am instalat într-un compartiment
Şi-am rotit ochii vulpeşte :
Trenul gonea nebuneşte.
Conductorul deschise uşa şi-o-nchise la loc.
L-am făcut : escroc, mormoloc, dobitoc !
Deşi nu-mi spusese nimic,
Asemeni insului aceluia voinic
Care părea şeful gării nescrise :
Căci trenul oprise
Cu mine, taman, în faţa lui.
Avea mustaţa pe oală şi pistrui,
Mă privi şi ridică semnalul de plecare.
Trenul se puse din nou în mişcare,
Acceleră, trecu de-o pajişte cu albăstrea,
Apoi încetini lin, parcă plutea :
Treceau peste şine ceferişti cadaverici,
Văzui ruinele unei biserici,
Pe urmă, o localitate adevărată.
M-am ridicat deodată,
Am deschis geamul şi am sărit
Drept pe taluzul înverzit
Rămînînd aşa, culcat,
Pînă ce trenul s-a îndepărtat.
M-am sculat. Iar îmi venea să plîng :
îmi scrîntisem umărul stîng
Şi degetul mare de la picior.
Un vierme alb, şerpuitor,

Ieşi dintr-o rană : sfîrîiac.
161
îi dădui un botaîrnac
Şi, tăind arătura,
O luai, cîntînd cît mă ţinea gura,
Spre localitatea ce se zărea.
însera
Cînd am ajuns la un han
Cu streşini albastre şi ornamente de porţelan
în jurul fereştilor ogivale.
Hurducau nişte care devale
Iar în uşa înflorată pe-un motiv
Stătea un bătrîn uscăţiv
în strai de şiac, iar în cap cu clop,
înduioşat, necunoscut, filantrop,
Şi mă furnică o bucurie prin oase
Cînd întinse mîinile lui noduroase
Luîndu-mă-n braţe ca pe un copil,
Cu plăgile mele pline de scîrnăvie şi bacii,
Pentru a mă duce într-o odaie, sus,
Unde mai bătea soarele-n apus...
Şi m-au cuprins mîini uşoare,
De colonelese şi domnişoare
Şi unde ara fost spălat şi uns
Cu **alifii** conţinînd leac ascuns,
Şi înveşmîntat fost-am în pînză scrobită
Cînd m-a-ntrebat cu o voce vîslită
Bătrînul cel uscăţiv şi iabraş :
— Ce să-ţi aduc din oraş ?
— O răgace, i-am spus, o răgace mecanică De-acolo, din secţiunea germanică
A magazinului cu jucării.
Ci du-te mai iute ! De ce mă ţii
Ca pe frigare ! — am început a ţipa.
— Nu te mînia,
Mi-a răspuns bătrînul cel uscăţiv Şi plecă : sprinten, vesel, sportiv, Iar eu întrebai fetele ce-şi loveau coatele :
— Nu-i aşa că-i Atoatele ′!
— Nu, mi-au răspuns ele rîzînd, E pur şi simplu un ins de rînd Dar bătrîn şi uscăţiv
Ce te-a primit aşa, fără nici un motiv.
O, cum am mai tresărit şi cum mi-am
Lipit nasul de geam :
Afară
Stăpînea o noapte polară
Cînd acele fete sulugeace
Au început să mă dezbrace,
Iar una s-a lipit strîns de mine,
Apoi m-a purtat prin indigouri şi aniline,
Pînă ce a ajuns cu mine jos
Şi mi-a şoptit mîngîios :
— Vezi clădirea cea mare ? Nu aia !
— O văd.
— Ei bine, acolo e Baia.
163
POEME NOSTALGICE
E casa mea în fund de gol maidan Şi-n vînt din norduri depărtate Se zbate o bucată de burlan Desprinsă, de demult, pe jumătate.
Atît: un vaier orb a mai rămas, La nesfîrşit, din zgomotele toate. O ! bucuria strînsă nod în glas Cînd urlu prin odăi dereticate.
Da, sărbătorile au oglindit însingurări de duşumele goale. Mai fumegă ceaun de bronz coclit Pe după zid, din vremuri hibernale,
Cînd luminau în noapte spoitingiri, Iar porci nevolnici se pîrleau în paie Sus, pe plafon, pe după trandafiri, întins, cît sunt de negru, în odaie, M-am zugrăvit întreg, din amintiri, Şi strîng un fel, în poală, de văpaie.

164
II
Era pe strada noastră-o pădurice Cu viermi albaştri dormitînd în pungi, Pe pomi uriaşi, pe fructe dînd burice Cît un harbuz, cu purici albi, prelungi.
De-atunci pierit-au stradă, casă, tot Şi fructele cu purici albi pe ele, Şi stăm de-a valma, aşezaţi în bot: E vară veşnică. Aeroplan. Mărgele.
Şi ne mutam, întruna, ne mutam în casa dinspre colţ, neterminată, Era şi şcoala ce n-o terminam, Deşi trecură anii, niciodată,
Pîn' ce-a zburat aeroplan ciudat, Un tip scheletic, gol, de vreme veche Şi-n capul străzii cînd s-a înălţat, A şi căzut, cîrmit într-o ureche.
III
Aruncă-mi sculul roşu de pe scrin, Mi-ai zis, tot crosetînd o boneţica Pentru maimuţa fostului vecin Venit în vizită. Mi-era şi frică
165
Să nu fi fost mîncat de molii moi Străvechiul scul, nu precum neagra lină Pe care-o depanasem amîndoi în ghemuri mari, o-ntreagă săptămînă :
Căci în odaia noastră cu sofa Şi vîsc cu perle, prins într-un perete, Se croşeta, torcea ori depăna (Albastre linuri, roşii, violete...).
Şi doar mult regretatul fost vecin Venea din neştiut ca să ne vadă : C-un uistiti cîntînd la clavecin Şi plete lucitoare, de zăpadă.
încolo, pe fereastră se zărea Aceeaşi lume grămădind obiecte. Mai adu-mi ghemul de după perdea, Mi-ai zis — cel verde, cu defecte !
166
POEMUL NOPŢII
Zeu orb în noapte mă-nsoţea Precum un gînd ca de cenuşă. Sărind, tot da a mă mușca A Iui, de smoală, căţeluşă.
Căci o ţinea de zgardă el, Zeul cel orb ducînd ispite Spre nesfîrşitul, vînăt, ţel Cu albe tîrguri risipite.
Ce tulburate veşnicii Se răsuceau între obiecte : Cum sublimau prin berării De dor, fecioare înţelepte,
Cum se făceau de mucava Nas, palmă, dinte, urechiuşă, Cum da, sărind, a mă mușca Acea, de smoală, căţeluşă...
Priveşte, turlele-au sunat Ca la poruncă — bang '. — lovite De-un aer verde, furişat Dinspre ostroave fericite.
167
O, iată, ciucur colorat De glanţuri şi acoperise, înveselit şi cocoţat Aşa, deodată, pe costişe :
Cupole se iţeau, perechi Şi mici donjoane priponite In vîrfuri de castele vechi Din limonit şi malahite,
Părea, de jos, un orăşel Sorbit din noapte de-o lumină, Cu Faust şi Mefistofel Stînd la taifas, într-o grădină.
Dar n-apucai să treci de porţi Că se dădeau de-o parte toate, Creşteau, ca dinadins, cohorţi De catedrale şi palate,
Ştiam, acolo, că m-aştepţi In crinolină, la fereastră. Printre poeţi şi înţelepţi închipuiţi în mintea noastră.
O, hai să trecem — te-am rugat Tot mai departe, tot mai iute, Prin Babilonul parfumat, Pe sub portice şi volute.
168
Te^am tras de mînă şi ţi-am zis :
— întîrzia-vom la-ntîlnire!
— Dar vremea s-a oprit. E vis, Mi-ai spus, streină, ca-n neştire.
Priveşte, cerul s-a lăsat In jurul nostru ca o roată. O, cum te-a-mpuns şi sfâşiat Căţeaua neagră cea şireată.
Hai în biserică să-ţi pun Pulberi pe răni şi alifie. Priveşte palidul străbun In roş, cu barba colilie.
Nu sta de lemn, ci-n urma mea Pătrunde iute pe uşiţă : Scăriţa asta de baga Duce spre vii cu neagră viţă.
E ziuă. Clopotele bat! Atît, din spusa-ţi, mai ţin minte Căci căţeluşa m-a muşcat Lăsînd în palma dreaptă dinte.
169
O noapte surdă cu lumini De felinar prin mahalale Şi dans, în jur, de arlechini In largi costume monahale
M-au cotropit. Ce iarnă grea ! Cum bat viforniţe-n portaluri. Mai toarnă-mi, din ibric, cafea Şi vezi pe unde mai sunt baluri.
170
SĂ FIE IARNĂ
Versuri inedite
VIAŢA
Mai făcînd o milă, mai luînd o măslină, Aristotel ajunse să vină Acolo unde nu avea de ce veni Pentru că totul e noapte şi zi.
Nădăjduiesc că nu credeţi că această Filosofie mai mult sau mai puţin iconoclastă Voiesc a o vă povesti chiar acum Cînd chiparoşii se-ndeasă de parfum Iar frunzele **ruginesc ulucii.**
Nu ! Priviţi cum se scarpină năucii De crocodili consideraţi sacri în smîrcurile pentru simulacri De culturi cu zodie neprihănită.
Veniţi să luaţi sare şi pită !
173
SCHIMBĂTOR

TEORIE
Un gînd şi din triedrul aşa precum era Încăpător doar cetii albite prin pînzeturi, Răsare ovoidă lumină de baga
Plină de cerbi pierind în alb spre violeturi.
întors cuvînt cu vîntul lovindu-te din pupă Redă-mi acele drumuri din hărţile prea vechi, Acum să le străbatem şi
nu la noapte, după, Alături de ilustre la bastingaj, perechi.
Ce leneş curge zarea de smoală grea cu stele, Cum trec urmîndu-şi Ursa fregate de lumini, Cu cit ulei de neguri
vin grecîi din oţele Spre vasul nostru şubred foşnind printre delfini.
Ce Platon ! Ce Timaios ! Ce Socrate ! Destul atenieni ! Sunt numărate Acele vise ce vor tălmăci Lugubrul roiului
de zi cu zi.
De unde v-a venit ideea proastă Că peştera-i de vreme de năpastă ? Căci iată idolii trecînd mereu Către grădina
unui dumnezeu
Ce n-a fost, nu e, nu va fi, Ci-i doar un sîmbure de piatră gri Uitată parcă-n colţ lingă trepiede Să-i fie de haram
lui Arhimede ;
Căci doar prin vis afla-vom de ce este Lucrat un fir în amurgit pe creste, Iar adevărul, leneşul cuvînt E dus pe
unde sidefii de vînt.
174
175
ESCHIVA
HIPNAPOMPICA
Dau roată peste şesuri Hulubii cei eretici : Năvală dau eresuri Pe caii teoretici.
Veniţi limpide sfere, Angeli, veniţi cu harfe, Am azi în confiere Nerînduite *marje :*
Goi demoni în atacuri Culori de mări anhidre Nevralgice tabacuri Şi fracţii de clepsidre...
Nu vă feriţi de rază Nu-mi spuneţi cit fac două., De-ajuns. Mă minunează O luminare nouă.
Diptere străvezii la felinare Dansează hora, sus, peste uluci, Se coc lumini sub foşnet de frunzare In colţul
uliţelor, La răscruci ;
Ce vuiet surd din turele de noapte Fixează lumea-n ore timpurii ! Cum se rotesc cohortele de fapte La poarta
viselor, în scăfîrlii !
Plutesc năluci din ce în ce mai iute Peste livezi, în vale, peste urbi, E trei din noapte. Dau să mă salute Şi mă-
nfioară palpii lor cei curbi.
Se trece întunericul prin sită De-o mînă clătinată în imens. O clipă ; parcă, limpede, palpită In fundul mintii
umbra unui sens.
176

1

177
CONTINUUM
Dureri lichide circulă prin oase Şi pier în mahalaua sufletească. Dă drumul bibilicelor nervoase Grăunţele din
curţi să ciugulească.
Nu te opri-n suburbie, de teamă Să nu te-nchidă regii în cetate : E-n pragul uşii lor o criptograma Şi-i ţine-n
catifeluri şi brodate.
Nu mă privi de parcă nu-s acela Ce gîndul tău aevea înfiripă Şi prins în deget numai de nacela Balonului de
neguri şi de-o clipă
Cum ne cuprinde vîrsta stiîns în cleşte, Statorniciţi, zîmbind, în mărginime. Mai termină, mai stai, mai odihneşte
Prin încăperi cu tinda sinonime.
178
DEZLEGARE
Se-mpreună diri nou, fermecate, Trisferulele vorbelor, dar Cum se scurg printre degete, toate Şi se-ndeamnă
fugind în zadar.
Ce ilustru eram odinioară, Iscusit în descîntece, mag ! Se montează o pîlnie-afară Să mă soarbă ca-n glumă, din
prag.
Ce de zgomote vechi se deznoadă, Ce de nopţi petrecute-n văzduh ! Und' să pui măturoiul cu coadă Şi unsoarea
zbicită de duh ?
379
REVELAŢIE
Am fost. Am aşteptat. Acum Par literele purtătoare De zîmbete şi de parfum Adus — Adio ! — din Tartare.
Da ! Presimţirile roiesc Sub Pomul Cunoştinţei. Cracă De purpuriu mărgean regesc Adună zumzete şi joacă.
Fii brav ! Va detuna din unghi Un logos palid, fără veste, îndoaie capul. In genunchi ! Cum cresc cenuşi de abur
peste.
180
SA FIE IARNA

Cum roade visul firea cea aeve Cu fiecare noapte mal adînc, Mînînd în turme zei, menandri, eve Şi cavaleri cu lire la oblînc,
Cum se lipesc cu toţii de oglindă Să treacă dincolo cît mai curînd, Cum creşte jalea-n tagma suferindă A chipurilor în amurg plăpînd,
Cum nasc apoi năluci în cavalcade Gonind uşor spre porturi sidefii, Spre specii calde, populînd estrade La circul interzis pentru cei vii.
Nu mă lăsa, de umeri mă cuprinde, Şopteşte-mi vorbe clare, să-nţeleg Ori şuieră preziceri şi colinde Să fie iarnă pentr-un ev întreg.
181
TREI VERBE
Fin aer din amurg pudrat Mînjind contururi crenelate, Ascultă-mi inima : a stat Şi stă să-nceapă iar a bate.
Final etern şi comprimat Sub umbreluţe visătoare Purtate galben, roz, vărgat, Printre comete şi cocoare,
Mi-e strapontina prinsă-n gol, Prăpăstii glasul să-mi audă : Advers mîniosului Eol Mai stau o clipă-aşa, în ciudă.
182
COPIE
Ci smulge-mi cugetul odată Din rădăcină chiar, din bulb, Dă-mi facla pentru nopţi păstrată, N-am chef, nici timp să mă disculp,
Descheie, calmă, cureluşa Opincii din papier-mâche, Bat literele toba-n uşa A ce a fost şi nu mai e
Şi cad în volte legănate Ningînd suburbii de carton Descrise din antichitate întâmplător, în antifon,
Şters Babilon foind de-a surda Prin apeducte şi scizuri, Mînat în chiote de-absurda De demoni ciurdă-n noi naturi,
Ce rece flacără va strînge Din toate doar un vîrf de praf Cerneluit cu mîini nătînge De-un scrib imberb şi caligraf !
183
ClMPIILE ELIZEE
OMNIA MUTANTUR
M-au aşteptat plini de umoare bună Pe cheiul pavoazat, în Termidar, Navigatorii ce-au găsit pe lună Un stînjenel alături de-un bujor.
Erau stîngaci şi necrezuţi, ca mine, Zîmbeau întruna şi clipeau cu sens, I-am întrebat de pravili, de doctrine, Cînd străbăteam un bulevard imens
Spre iurn absurd cu piscuri retezate Şi zei de aluminiu sus de tot, Aveam, acolo, să discut de toate Cu însuşi, plin de ghiuluri, Aristot,
Cînd am pătruns pe uşa nepăzitâ Şi gong a dat de veste c^am sosit, Ceilalţi au dispărut într-o clipită Iar basmul ce-ncepuse s-a sfîrşit
Intr-un tunel ducînd spre nesfîrşire Cu moi vibraţii verzi din cînd în cînd. M-am învăţat, la fiece oprire, Să dau din umeri şi să casc în gînd.
Cum mai sărută lutul orbitele cu glanţ, Iar giulgiul se preface-n gînganii spontanee Cînd dincolo de rampă cisterne poartă : lanţ, Lichide verzi prin ceţuri spre destinaţii cheie.
Desigur, stau cu gîndul şi visele de-a valma In marea încăpere pierdută pe Saturn, Mi-am rînduit pe poliţi plămînii, capul, palma, Deşurubate-n fine din ghipsul lor diurn.
Nu-s fluturii albaştri pe pajişti aşezaţi, Ci toamnă furişată, gălbuie, prin papile. Foşnind sub apeducte, nu-s plopii retezaţi, Ci vorba poleită mi-i flutură-ntre file.
184
185
ETERNITATE
De ce taci, Socrate, Spusese Eudicos : Era o vorbă de prisos Şi de inutilitate.
Nu mîzgălisem încă Mărul Precistei de serviciu, Eram arătaţi pe lîngă Nisipul locului de supliciu.
Dar nu ne priveau sacerdoţii, Nici tăişurile complice, Doar mieii dulci săreau ca netoţii Peste izvoare şi gîrlice.
Habar n-aveau că se hotărîse Ceva, în subsolurile diamantine, Şi pîn-atunci erau numai vise Şi numai hohote si numai bine.
186
IPOSTAZA
Foşnire, cînd l-au readus Pe Lazăr, fulguia, la viaţă. De ce să-ncerce, ar fi spus, O altă, cenuşie, greaţă ?
Sunau oraşele pustii Lovite-n creştet de lumină, Pluteau panglici sub zidării Dintr~o primejdie străină.
Străjerii dormitau la porţi Cînd străluci din za augustă, întinsă între două morţi, O veche uliţă, îngustă,
Umbroasă-n albăstruie zi Lăsată peste ipostază ; Ce greu, în cap i se ivi, Pe jumătate putred, Lazăr.
Cum, să zîmbească trist, dădu
Înspre pisică, înspre cîine,
Cum zise din adîncuri nu
Cînd l-au momit din porţi cu pîine,
187